

К-6599
1928 №10

84868

К6599

1928
346 а/х

№ 10 Жовтень 1928

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

журнал лівої
формації мистецтв

ДЕРЖАВНЕ
ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

84868

ЦІНА 75 КОП.

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ЛВОЇ ФОРМАЦІЇ МИСТЕЦТВ

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

висвітлює питання теорії й демонструє практику лівих течій мистецтва (література, кіно, малярство, архітектура, театр і ин.) в їх конструктивному та деструктивному значіннях і вміщатиме: вірші, оповідання, романи; статті: формально-дослідчі, теоретичні, полемичні, критичні; памфлети, репортаж, фейлетони, референції й огляди закордону й СРСР, бюлетень лівого фронту, листування з читачами, репродукції, фото й ин.

ЦІНА ЖУРНАЛУ
на 12 міс.— 7 крб.— коп., на 6 міс.— 3 крб. 75 коп.,
на 3 міс.— 2 крб.— коп., на 1 міс.— крб. 70 коп.
ОКРЕМЕ ЧИСЛО В РОЗДРІБНОМУ ПРОДАЖУ—75 КОП.

PRICE BROAD:
per 12 months—4 dol. 55 c., per 6 months—2 dol.
45 c., per 3 months—1 dol. 30 c., per 1 month—45 c.
PRICE OF A COPY—50 c.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЄ
СЕКТОР ПЕРІОДВИДАНЬ ДВУ,
ХАРКІВ, СЕРГІЇВСЬКА ПЛ., МОСКОВСЬКІ Р., 11, ТА УПОВНОВАЖЕНІ ПЕРІОДСЕКТОРУ СКРІЗЬ ПО УКРАЇНІ

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ
1928 Р. НА ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ЛІВОЇ ФОРМАЦІЇ
МИСТЕЦТВ ЗА РЕДАКЦІЄЮ МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

У ЖУРНАЛІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

ХАРКІВ: Голубенко Д., Гранка Свир., Гаско М.,
Ермілов В., Касьянов О., Корж Ол., Ло-
повок Л., архітек., Малоземов Ів., арх.,
Мар'ямов О., Мельник С., Недоля Л., Пет-
рицький А., Семенко Михайль, Скрипник
Леонід, Сотник Дан, Стріха Едвард,
Холостенко М., Щербак М., Штейн-
берг Я., арх., Яновицький Г., арх.

Бузько Д., Влизько О., Драгоманов С.,
убков Ю., Палійчук Ю., Полтораць-
кий Ол., Скуба М., Френкель Л., Шкуру-
й Гео.

: Бучма Б., Гро Вакар, Голованів-
сий С., Перегуда О., Терещенко М.

ЗА: Асеев Н., Брік О., Ган О., Ейзен-
штейн С., Кірсанов С., Гео Коляда,
Яковський В., Незнамов, Перцов В.,
дченко А., Татлін, Третьяков С., Чу-
лк Н., Чужий А., Шкловський В.

ГРАД: Аренс Л., Малевич К., Матю-
шкін М., Петніков Г.

ГОПІЛЬ: Вер Віктор.

Х: Генріх Прамполіні, Євген Деслав.

І: Герварт Вальден, Йоганес Бехер,
оф. Моголі Нагі.

: Павлюк Антін

ин.

ЖУРНАЛ ВИХОДИТЬ РЕГУЛЯРНО
ПОЧАТКУ КОЖНОГО МІСЯЦЯ.

НА ЖУРНАЛУ НА 6 МІС. З КРБ. 75 К.
О К Р Е М Е Ч И С Л О — 75 К О П.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЮТЬ:
СЕКТОР ПЕРІОДВИДАНЬ ДВУ, УПОВ-
НОВАЖЕНІ ПЕРІОДСЕКТОРУ СКРІЗЬ
ПО УКРАЇНІ, ФІЛІЇ ДВУ, ПОЧТОВІ КОН-
ТОРИ ТА ЛИСТОНОШІ.

Жет с. 237-260,
267-...

К 6599.

ДАН СОТНИК

ЛЕНИНГРАД. МІСТ ЧЕРЕЗ р. НЕВУ. ФОТО. 1928

68

REPRODUCED FROM THE PHOTOGRAPH BY THE NATIONAL ARCHIVES

DAVID COHEN

Н
О
МИНУВ
РІК БО
РОТЬБИ
ЖУРНАЛУ
В
ГЕ НЕРАЦІЯ
А

Н О В А Г Е

М И З А:

КОМУНІЗМ

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ

ІНДУСТРІАЛІЗМ

РАЦІОНАЛІЗАЦІЮ

ВИНАХІДНИЦТВО

ЯКІСТЬ

ЕКОНОМНІСТЬ

СОЦІАЛЬНУ ВИТРИ-

МАНІСТЬ

УНІВЕРСАЛЬНУ КОМУ-

НІСТИЧНУ УСТАНОВКУ

ПОБУТУ

КУЛЬТУРИ

НАУКОТЕХНІКИ

НОВЕ МИСТЕЦТВО

*Jurnalo de maldekstra
formacio de arto
№ 10 Oktobro 1928
Dua jaro de eldono*

N O V A G E

ГЕНЕРАЦІЯ

МИ ПРОТИ:

---

*журнал лівої
формації мистецтв
№ 10 Жовтень 1928
Рік видання другий*

НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБМЕ-
ЖЕНОСТІ
БЕЗПРИНЦИПНОГО УП-
РОЩЕНСТВА
БУРЖУАЗНИХ МОД
АМОРФНИХ МИСТЕЦЬ-
КИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ПРОВІНЦІАЛІЗМУ
ТРЬОХПІЛЬНОГО ХУТО-
РЯНСТВА
НЕУЦТВА
ЕКЛЕКТИЗМУ

GENERACIO

59

1. МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО. — „Лист до молодих поетів“. Пам'флет. В ньому автор звертає увагу на негативну роль деяких сучасних редакторів газет і журналів що до виховання літературного молодняка. Практика доводить, що літсторінки газет і літературні наші журнали до цього часу переводили справжній бойкот лівих українських літераторів. Ми не будемо говорити про те, що завдяки такій постановці справи наші журнали (літбезпартійні) мають надто сірий і академічний, беззубо - просвітнянський вигляд. Але, крім цього, деякі редактори журналів свідомо вживають практичних заходів в тому напрямку, щоб підстрити й навіть перекрутити ліфовську молодь під свій вузьенький плужанський або неокласичний смак (редакція розпоряджує що до цього деякими фактами), що уже можна кваліфікувати, як в своєму роді «зловживання своїм службовим станом». Михайло Семенко в своєму памфлеті зацеплює ці перекручування марксистської методи в літературній критиці і практиці й одночасно дає відповідні поради молодим поетам 203
2. О. МАР'ЯМОВ. — „Лист із Персії“ Репортаж. 212
3. ВІКТОР ВЕР. — „Ювілейне“. Пам'флет. Цим номером наш журнал фактично розпочинає другий рік свого існування. Рівно рік тому незначна купка робітників лівої формації утворила журнал «Нова Генерація». Перші кроки нашого журналу у складній ситуації того часу було зустрінуто гробовим мовчанням і сіткою інтриг. Але тверда лінія редакції і енергія співробітників перемогли і завоювали журналові певне місце в українській періодиці. Минув рік. Лави співробітників збільшилися і зміцніли. До незначного загону ліфовців приєдналися нові робітники, свідомі своєї справи, готові боротися за комуністичну культуру, за нове мистецтво. Цей рік — рік боротьби журналу — загартував лави співробітників, з'єднав їх, і сьогодні ми вступаємо в новий рік існування журналу, свідомі значіння тієї боротьби, що ми її провадимо. На початку виходу нашого журналу ми поставили перед собою певні завдання і ось підсумованню наслідків нашої роботи і присвячено цей памфлет нашого молодого співробітника, який виробив уже за рік існування журналу цілком певне й тверде обличчя, чого ще не можна сказати про багатьох. 216
4. МАЛОВІЧКО І. — „Салютую“. Вірш нашого молодого співробітника, що почав уперше друкуватися на сторінках «Нової Генерації» і, як бачимо, впевненими кроками йде вперед. Треба вчасно побажати авторові, щоб він і надалі уникав тої виробничої еклетики, що на неї хворіють дуже багато сучасних поетів, особливо з тих, що «поволі» переходять на футуристичні рейки. 220
5. ЯН ОЛ. — „Три оповідання“. Оповіданнями дебютує новий молодий автор. Треба сказати, що оповідання композиційно слабують на деяку одноманітність вислову. Але Ол. Ян взяв оригінальний для українського художнього фейлетону тон — тон гострого побутового запису. Авторіві треба культивувати в собі цей напрям і виробити тонкість, дотепність і легкість фрази, поширюючи тематичний діапазон. В наші часи поширення туповатого гумору остаточною рисою цей новий жанр, при високій культурі, інтелектуальній, авторів, міг би дати цікаві читабельні й корисні нариси в сатиричному й скептично-іронічному ракурсі. Цікаво, що автор буде кожний нарис в локальному плані, підпорядковуючи морфологічні засоби конкретному рівню того оточення, що про нього мовиться в оповіданню. 221
6. ПАЛІЙЧУК Ю. — „Марш Автодора“ вірш IV із серії «Автодор». 228
7. ВЛИЗЬКО. — „Заклик до громадської дисципліни“ памфлет IV із серії „Реабілітація Т. Г. Шевченка“ 228
8. АНДРІЙ ЧУЖИЙ. — „Ведьмідь полює за сонцем“. Епізод з роману За останній час навколо роботи т. Чужого, особливо після вміщення в № 7 «Н. Г.» фігурного набору, точиться багато базачок. Редакція вже мала нагоду зазначити своє ставлення до не дуже оригінальних «експериментів» т. Чужого, але не може бути такою суворою, як деякі

ЗАУВАЖЕННЯ РЕДАКЦІЇ

«критики» чи більше балакуни, що хочуть і на цьому набути анти «Н. Г.» капітал. Робота А. Чужого, як би вона не була проякнута запахом раннього футуризму, не позбавлена позитивного значіння в атмосфері нашої літературної практики і в усякому разі позитивні сторони тут перевищують негати́вні, чому Редакція й не відмовляється вміщувати зразки такого матеріалу 230

9. ГЕО КОЛИДА. — «Етюди» 236

10. ДМ. ГОЛУБЕНКО. — «Історик літератури Шамрай». Стаття. Брак на ринкові підручників історії особливо нової літератури змушує наші видавництва кидатися у всі боки, щоб заповнити цю нестачу. Такі шукання наших видавництв можна було б лише вітати, якби ці шукання йшли більш організовано і менше уваги зверталося б на ліквідацію цієї нестачі через «випробований спосіб» кавалерійських наскоків халтуристів. Тоді ми б позбавилися б тої зливи макулатури і халтури, що виливається нашими видавництвами на ринок. Думку про те, що «на безриб'їй рак риба», а на «безлітератур'ї й Шамрай історик літератури», нашим видавництвам треба кинути і поставитися більш серйозно до своїх справ. 238

11. ОЛ. ПОЛТОРАЦЬКИЙ. — «С. Щупак хоче бути марксистом або . . . або проблема українського Полонського».

За останній час наш журнал викликає все більшої й більшої уваги з боку критиків і взагалі. У запалі наступу ці люди не гербають засобами і часто - гуґето стають подібними до тієї унтерофіцерської вдови, що сама себе випорола. Нехай самі себе порють, але все ж таки треба, щоб і хтось инший випоров їх хоч би за те, що вони самі себе порють. Автор, на жаль, дуже м'яко поводить з нашими «критиками - марксистами», але все ж досить наочно доводить усю їхню безграмотність в питаннях, на авторитет у яких вони взяли собі патента. 279

12. П. НЕЗНАМОВ. — «На фронті факту». Стаття.

Друкуючи цю статтю, надіслану для «Н. Г.» одним із співробітників московського «Нового Лефа», мусимо зробити тут деякі зауваження для наших читачів, зважаючи на те, що відносно нас широко розповсюджено думку, наче ми є однодумці «Нового Лефа». Зміст нашого журналу легко доводить навіть поверховому читачеві, що де в чому, і на перший погляд — досить основному, наш журнал відрізняється від «Нового Лефа». Справа в тому, що деякі програмові засади «Н. Л.» є дискусійні з точки погляду сучасного етапу футуристичної формації, культури, що до неї відноситься й «Новий Леф». Однак ці дискусійні питання «Н. Лефом» береться для себе як програмові і накидається всім своїм адептам від імені, так би мовити, цілої формації футуристів. Ми розглядаємо напрям «Н. Лефа» як певний ухил футуристичної роботи, не позбавлений дидактичної користі, але він є один із можливих ухилів. Так справа стоїть що до питання про ліну прозу. Невірний тезис П. Незнамова, що сучасне життя вимагає тільки «запису й фіксації». Потрібна ще обробка, і яка обробка — це й є програмовим питанням. Репортаж — це репортаж, але він не скасовує проблеми «белетристики», навіть коли б ми й поділяли ту думку, якою забороняється вигадувати. Відмовляючись від станкової картини, відмовляючись від малярства було б дуже силувано захищати поезію, як все ж таки досить штучну категорію мистецтва. Далеко посідовніше було б, з точки погляду лефовської установки заперечувати театр, а не «белетристику». Мусить бути ліва белетристика, нехай навіть з ухилом в репортаж, але «Н. Леф» просто відмадується від цієї проблеми, що «Н. Г.» не може вважати за правильне. Вважати, що Родченко, відійшовши від малярства до фото, розв'язав проблему малярства, було б невірно. Родченко зробив ухил, дуже корисний для розв'язання проблеми малярства в цілому, але сам обернувся в своєрідний «фотографічний естетизм». Демонстрація Родченка — корисна, але це не є вихід. Спрямованість візів до газети —

правильний хід, але робити це програмовою тезою—знов ухил, хоч і корисний ухил, зважаючи на океан белегристичної макулатури. Небезпечною фразою в статті П. Незнамова є така: «Якби не був розумний той чи инший автор, та важко йому бути розумнішим за Жовтневу революцію чи розумнішим від боротьби пролетаріату з буржуазією». Коли від цієї думки і походить твердження «Н. Лефа» що до заперечення роману, то тоді зрозумілою стає вся несерйозність, поверховість і помилковість цього твердження «Н. Лефу». На думку П. Незнамова, виходить, що ніякий автор не може «бути розумнішим за Жовтневу революцію...». Ми ж гадаємо, що хоч «розумнішим» і важко бути, зате розуміти процеси, бути не рабом їх, а свідомим епохальних шляхів можна. Коли ще немає таких авторів, то, значить, вони будуть. Але звідси ще далеко до капітуляції, до якої кличе «Н. Леф». Отже, установка обох журналів — «Н. Г.» і «Н. Л.» — різна. І не випадково «Н. Леф» є журнал лівого фронту мистецтва, а «Н. Генерація» — журнал лівої формації мистецтва, де-то концепції, що базується на діалектиці лівого руху в його історії, програмах максимум і мінімум. . . 254

13. ЖІРА. — *„Паризьке мистецтво учора й сьогодні“*. Стаття дає дуже цікаві, повні і фактичні дані що до сучасного стану великого деструктивного зрушення мистецтва на порозі до функціонального мистецтва за кордоном 257
14. М. ХОЛОСТЕНКО. — *„Міс- ван- дер- Роге“*. Стаття 263
15. О. КАС'ЯНОВ. — *„Харківське будівництво“*. Стаття 267
16. ДЕКЛАРАЦІЯ ОСАУ 270
17. ЛИСТУВАННЯ З РЕДАКЦІЄЮ 273
18. БЮЛЕТЕНЬ НОВОГО МИСТЕЦТВА 275
19. ФОТО Й РЕПРОДУКЦІЇ

На обкладинці: Дан Сотник — «Семафор відкрито».

Табл. 1. Дан Сотник. — «Міст через р. Неву».

- « 2. « «Анічкін міст»
- « 3. « «60тонний кран у Мурманському».

Ці роботи Дана Сотника, що є наслідком подорожі до Мурманського, свідчать про цілком своєрідний підхід до формального розв'язання завдання «точки зору» у застосуванні до репортажних завдань.

Табл. 4. А. Біденко. — «Будинок Держпромисловости».

Шування нових точок зору в фотографії, що їх провадили ліві майстри, дало низку позитивних наслідків. Фотограф навчився вільно поводитися з фото-камерою і не зупинятися перед різними перешкодами підчас фотографування. Але, на жаль, фото-репортери не завжди правильно засвоюють ці експерименти і починають вдаватися в своєрідний фото-естетизм. Робота т. Біденка є наслідуванням роботи лівих майстрів, але вона являє собою повторення знайдених способів фотографування, що ж до теми, то фотографувати «Будинок Промисловости» або якусь одну його деталь можна просто, не лягаючи на землю, чому роботу цю можна кваліфікувати як недоцільну.

Табл. 5. Арх. Штейнберг Я. і арх. Лоповок Л. «Проект гаража РНК та ВУЦВК».

- « 6. Арх. Яновицький. «Проект клубу залізничників у Дніпропетровському».
- « 7. Міс- ван- дер- Роге. Берлін. а) «Будинок контор (Bürohaus) в Берліні». 1922 р., б) Вілла.
- « 8. « Модель небосягу. «Hochhaus». 1921. Ілюстрації до статті Міс- ван- дер- Роге.
- « 9. Жак Ліпшиц. Париж. «Бронза». 1927.
- « 10. « «Музикальний інструмент»
- « 11. Тіна Модоті. «Мексиканський робітник». Фото.

ДАН СОТНИК — *Зав. Редакції і керування оформленням*

ЛИСТ ДО МОЛОДИХ ПОЕТІВ*)

МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО

Памфлет

Молодь!

На селах, у повітових
містах,
у столицях,— чуть про ваш
голод
і становища вашого
жах.

Під „ідеологічно - витриманими“ назвами й соусами:

„ПРОЛЕТАРСЬКА ПОЕЗІЯ“—

„УЧОБА НАД КЛАСИКАМИ“—

„ПЕРЕТРАВЛЮВАННЯ СПАДЩИНИ
МИНУЛОГО“—

вас одпихують від
сьогоднішнього,
вас заморочують
священною
дулею.

Вам прищеплюють лінь і
ледарство,
ви звикаєте до міщанського
самозадоволення:

„Я ПРОЛЕТАРСЬКИЙ ПОЕТ!“

„Я ІНАКШЕ ВІДЧУВАЮ!“

„Я ЖРЕЦЬ І МЕДІУМ!“

свого пролетарського
оточення!“

І всі ці пролетарські означення
мусять — так ви хочете? — виправдувати
всі ваші від ліні, некультурности й недумань,
збочення.

Ти не медіум і не
керівник,
ви всі робитесь
пролетарськими
паничами —
і на кожній сторінці, як
індик,

*) Див. зауваження редакції що попереджають текст! Ред.

красуються ваші вірші
надррреволюційними
кумачами.
Лише для кишені — ваші ніжні
настрої,
лише для ока — зітхи ваші
про
соціалізм.
Безвідповідальність і злочинне підхлопування
вашим пером

водить
і так виховує вас
слизький як кисіль
дрібнобуржуазний
егоїзм.

Для вас поезія — не робота. Це — попівсько-
ледарська
штука.

Для вас вірші — невинний, як богові свічка,
„пролетарський“

крам.

Вас навчили
в боротьбі за легкий літшматок хліба
наче проституткам
віддавати себе редакторським
смакам.

Один редактор
любить пасіку й

„СТРУНКІСТЬ ОКТАВ“

другий кохається в
лицемірних

„КОСМІЧНИХ ІНТЕРВАЛАХ“

третій редактор

„ПРОСТО НЕ ЛЮБЛЮ ФУТУРИСТІВ“

і так
котиться

від берега до берега вакханалія
розбещеної конкуренції й
підхалимства.

Молодь, не піддавайся легкому
успіхові!

Вас друкуватимуть легковажні наполеони,
вас купуватимуть як м'ясо на рубку
щоб підтримати свої
глиняні
трони.

Молодь!

Привабні спокої ситого міщанства
і більшовики для буржуя — „хворі“.
Ввійдуть у майбутнє лише сміливі
протестанти,
пройдуть по ваших трупах
конквістадори.

І вам не соромно себе називати
з нікчемною гитаркою замість сурми —
виводити на пап'емашеві гори папірові
гармати
з написом:

„ПРОЛЕТАРСЬКІ ПОЕТИ — МИ!“

Назва хороша, а що у
віршах?
Дрібненьке пузо або
спекуляція.
Треба ваших „метрів“ давно повішати,
щоб знищить легку наживу
й
профанацію.

Те саме
й нашим
редакторам.
Треба боротися з боягузством і проституцією.
Вірші — не валюта, хоч і „цінувальний крам“,
час повставати
проти випадкової
куцої
тимчасової
редакторської конституції.

З роду на тупоумство хворі
й посідаючи — чому??? — великоважні пости,
вас повчають „літзнавці“ й від поезії директори
ваші таланти
їхньому Туповумію
нести.

Газета — це так собі, для політики,
газета живе
лише мить
одну.

Бійтеся нашої
всевладної
великотуповумної критики —
пишіть для вічності, як „той“ сягнув.

А не сягне як
вище міжпланетних інтервалів —
не тичина той, а
дурак
і ми його в енциклопедію не вписали.

Та чи довго вони будуть завідувати енциклопедіями?

І невже їм перо в руки — писати про нас підручники?

Я гадаю, що ми обійдемося без послуг „медіумів“
і надінемо на них наручники.

Чи нам сперечатися з ними про газету,
що реально, без фантазій і без
факирів
будує
соціалізм?

Чи нам, каменярям і
інженерам
гратися
ракетами,
щоб Дніпрельстан тополями й хлівами
заріс?

Що говорить майбутнє: чи пейзаж,
чи газетна злободенність —
колгоспівська кампанія, реконструкція і монтаж —
будуть нам
за джерело
натхнення?

Чи „витримані“ продажні слова —
„о, як тебе люблю, мій соціалізм коханий!“ —
когось обдурять, крім редактора,
що соловіє очима від „милозгучної рани“?

Виходить, що не „поезія“, а „проза“ —
промови, резолюції пленумів і зборів,
доповіді вождів — також газетярська поза,
а віршами — про димарі, силуети, пролетарські
рози.

Це все — політика,
а поет
жити мусить
своїм космічним прозрінням —
як стародавня Піфія
або сучасний Павло Тичина.

Годі морочити голову!
Годі обожнювати туман!
Дамо випити шклянку содової
сучасним
редакторам!

Чи будівництво соціалізму тепер
в нас,
чи лиха година?
Чому ж
замість техніків
редактори в нас —
попи
павли
тичини?

Дайош наші радянські кампанії
до радянських газет і журналів —
боротьба, „Автодор“, а не манії
на сторінках щоб
стали.

І не присипані пахучим порошком,
і не уквітчані степовими трояндами —
щоб з бензином,
з олією,
з душком —
симпатичним, технічним, пролетарським.

Нема чого колупати в носі —
дайош лівих поетів до газет і журналів!
Хай сохнуть
стоси
„вічних“ поетів —
спекулянтів, бездар і літературних
кардиналів.

Вічні поети —

ми, хто в сучасному працює для майбутнього.

Вічні — це наші ідеї, ідеї

епохи

світових

збудів.

Ми організувати мусимо різних родів зброї

загони поетів

великої

трудової

армії:

НАУКА Й ТЕХНІКА,

САНІТАРІЯ Й ГРОМАДСЬКА ГІГІЕНА,

ЗДОРОВИЙ ПОБУТ, ФІЗКУЛЬТ,

АВТОДОР,

БУДІВНИЦТВО РІК І КАНАЛІВ,

ЗАЛІЗНИЦІ,

АЕРОПЛАНИ,

ПАРОПЛАВИ, ПОРТИ,

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ СТЕПІВ,

РАДІО,

БОРотьба за комунізм — —

от наші конкретні

вдари.

От тоді по-новому й повно ми космос відчуємо,

інакше ми сами будемо „інтервалами“

й життя

пройде

повз нас,

як повз бальмонтів, тичин, сосюрів

і повз „всяких

красивих фраз“.

На Заході футуристи колись

піднесли проти „NU“ гасло:

„ПРИПИНІТИ ГОЛИХ ЖІНОК МА-
ЛЮВАТИ!“

бо було вже створено стільки поз і

фасів

що малярі товклись

у

сметані.

А в наші часи: чи зітхатъ за минулим,
за ідилією
тисячоліттям виссаних
пейзажів?
На тисячі шматків розірвіть
такі „рідні“,
такі „звичні“
поетичні булли —
не пороги — а дизель, не тополі — а
гаражі.

Чому індустріалізацію — лише в газетах,
а в „стішках“ — „пролетар має бути вільний“?
Тому, що в нас мало культури —
ОСЬ СЕКРЕТ!
мало культури і в „вождів“,
і в низах — спільно.

І тому кожний подих — одностайно з радвладою,
Комуністична Партія — це ті ж футуристи.
Не вірте академікам і сучасним редакторам,
вірте шляхові соцбудівництва.

Коли ви на селі — неестетно про ниви,
про шовк пшениці й романтику клуні.
Ще й досі плужани видають книги
де плачуть: „прощай,
іду в місто,
моя мамуню“.

Не лізьте у „вічні“ ідеї й „вічну“ красу,
що стають дуже швидко
космічними
на тлі ночі з місяцем чи гри сонця в степу, —
надавайте змісту й руху всьому існуючому,
а не попівствуйте
про „форму й зміст“
у ступу.

А колективне сільське господарство?
А індустріалізована робота на залюднених
нивах?
А автомобілізм? А трактор?
Світ пасів і шківів?

Невже ці теми — „казьонні“,
невже у вас і зараз — пасіка й
вудка?
Нікого не здивуєш, стиснувши долонями
скроню,
не видавиш у машини смутку.

Ні, не садочок, не хутір —
наш
шлях.
Майбутнього
гудуть степові електростанції
не в вухах,
а в
руках.

Бийте по „романтичних“
запсихоложених
головах!
Зміцнюйте практично
колективний
дух!
Щоб ясно було видно, хто з поетів
за колективізацію
і хто й чому за власний
хутір.

І не боїмось ми нашої романтики:
ми тому романтики, що в майбутньому
наша
мета.

А зараз ми футуристи — поети й
математики
й міцно тримаємо синицю в руках.

Підтримуйте між селянами
до індустріялізації
охоту,
ув'язуйте радгосп і Дніпростан.
Споруджуйте радіо по стріхах і не замовчуйте
про черепицю й підйомний
кран.

І не треба залякувати поетичною мовою,
порожнечою тонких і красивих нюансів —
і триптих, і сонет — залишіть суворою
стравою amatorів

циганських
романсів.

Вивчайте ремесло поета
одночасно з ремеслом монтьора і техніка.
Тоді не злякає вас газета,
і урбанізм, і
електрика.

Поет — не обов'язково нащадок дядя, і не
  грамофон - агітатор.
Футурист — провідник у життя завдань і ідей.
Треба зробити так, щоб не менш як нільський
  алігатор

Сосюра на селі лякав людей.

І столичні поети — геть зітхати про верби
й снити „художніми“ листівками - краєвидами,
„витримуючи“ їх недолею й злиднями.
Ви ж знаєте, пролетарські паничі,
де люди плачуть живучи,
і куди вони, визволившись, прямують —
отже, годі розбавляти революційні вигуки
в контр - революційній
водичці.

І будьте сміливі, як усі піонери,
що їм з пролетарями доля одна.
Лише життям перебореш
смерть
і дорога в майбутнє
одна
нам.

Міцна колона
нас —
футуристів —
поетів сучасної індустріальної
армії.
Ми йдемо у ногу
з кирками, лопатами,
а не з сопілками й кобзами
на допомогу нашої
комуністичної
партії.

Годі „великим світу“
угодницько
дивитися в
рот —
ми футуристи
великі
однаково в культурі і
побуті.

Міцно
тримай
лави —
ми футуристи.
Ми не гнемо шиї
від тягара минулого
і нам не набридне старий мотлох
гризти.

Ми футуристи —
йди до футуристів! —
ми не позіхаємо за легкою славою.
Розтрощивши підзолоту дніпросоюзних ікон —
ми футуристи —
ЙДИ ДО ФУТУРИСТІВ! —

вічні,
потрібні,
реальні,
практичні, —
військовою лавою
беремо майбутнього препони!

ЛИСТ ІЗ ПЕРСІЇ

ОЛ. МАР'ЯМОВ

Мих. Семенкові

КАПІТАНЕ!

Свою обіцянку я виконав і люлька — при мені. Люлька з коріння англійського вереску, чорна й прожилкувата. Я пропалюю її чесно і ретельно і в Харкові, вдома, вона, краще за записну книжку, нагадає мені всі дрібниці, всі кілометри моєї подорожі.

Ви одержите її, капітане, насичену сіллю подорожів по двох морях, пропалену водночас англійським кептенем і сонцем, скаженим сонцем Іранської землі.

Зараз я дивлюся на жилкувате тло люльки, на чорну засмаглість, що охоплює її краї, і згадую (люлька була тоді ще зовсім нова):

— Керманшах.

ДАН СОТНИК. АНІЧКІН МІСТ. ЛЕНІНГРАД. АНІЧКІН МІСТ. ФОТО. 1928

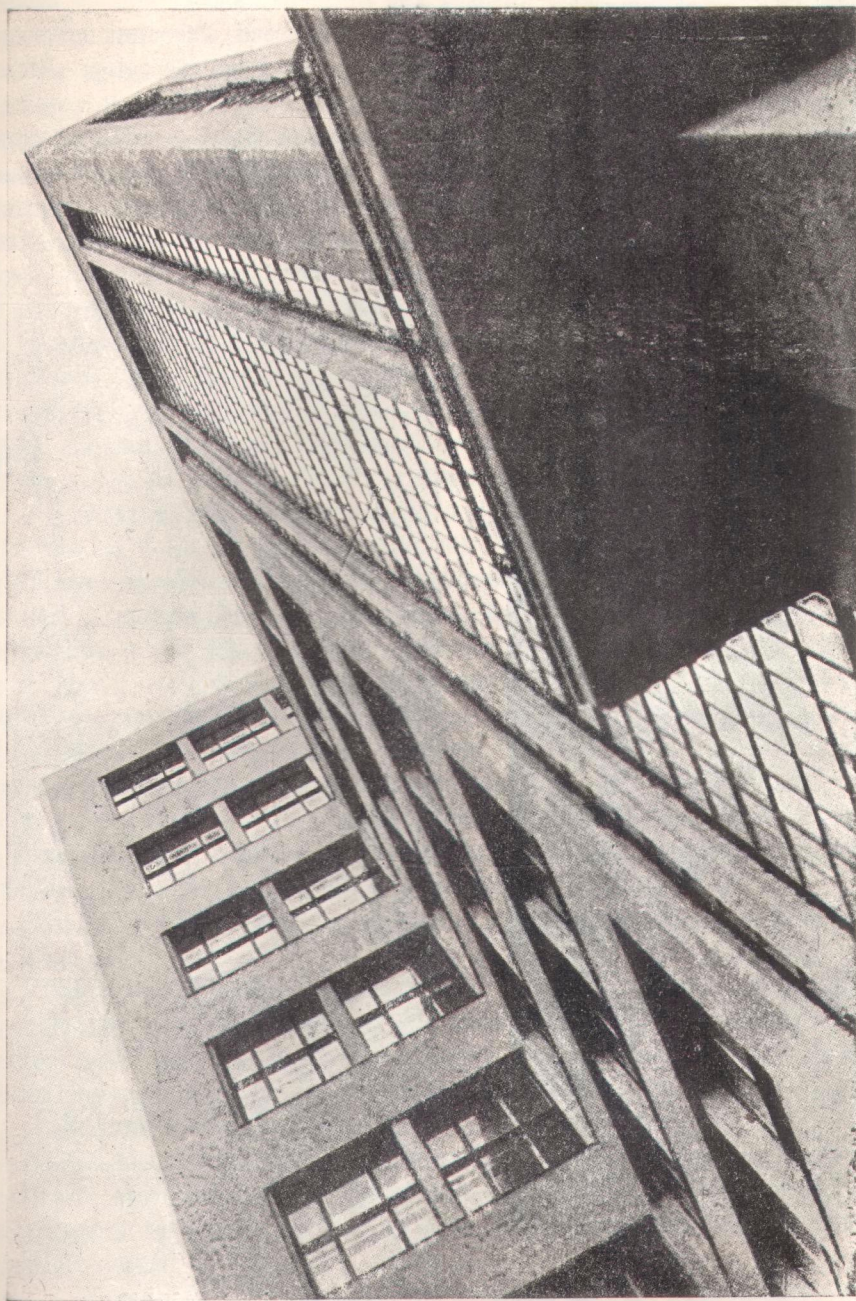
ЦЕНТРАЛЬНА
= НАУКОВО-УЧБОВА =
БІБЛІОТЕКА.

ДАН СОТНИК ТОМ БИДЖИНА МУРМАНСЬК. 60 - ТОННИЙ КРАН. ФОТО. 1928

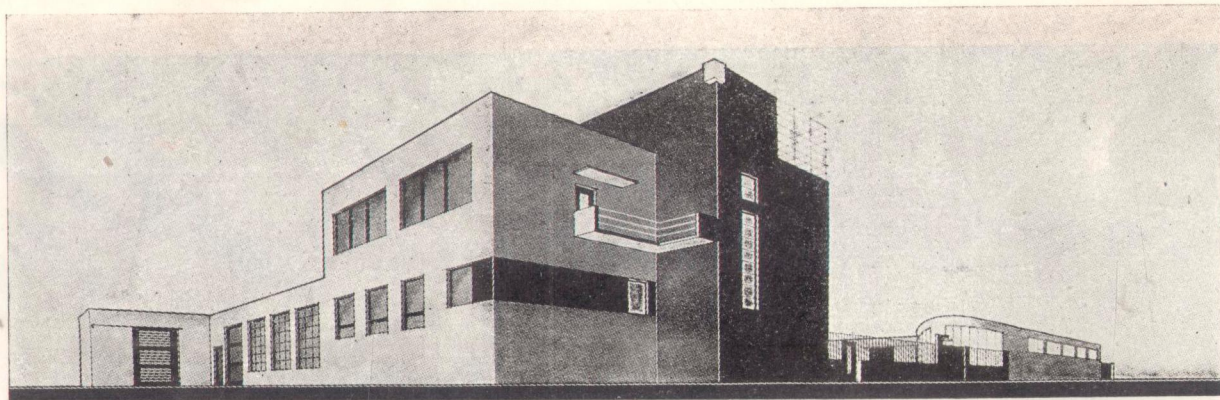

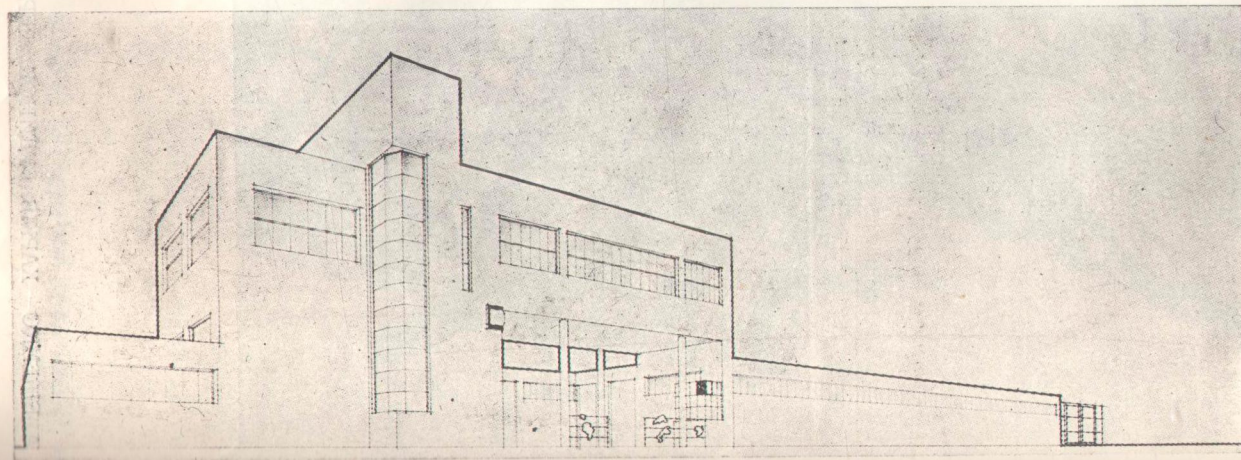
А. БІДЕНКО ХАРКІВ. БУДИНОК „ДЕРЖПРОМИСЛОВОСТИ“. ФОТО. 1928

АРХ. ШТЕЙНБЕРГ Я.
АРХ. ЛОПОВОК Л.

58

ПРОЕКТ ГАРАЖА
РНК ТА ВУЦВК

Місто невелике й глиняне. До Багдаду від нього верстов щось із півтора. На шосе йдуть без краю каравани верблюдів; у кожного верблюда на шиї дзвоник. В одних він великий, ніби цебро, в других малі, звичайні дзвіночки. Погонич їхній знає кожен дзвінок дуже добре, і вночі, навіть, крізь сон, він може з закритими очима дізнатись, хто з верблюдів одстав і де він загубився. На цьому ж давньому Багдадському шляху біжать автобуси — жовті пошарпані коробки, поставлені на довготерпеливі шасі «Фордів» та «Шевролет». Автобуси й легкові машини, — їх також багато, — спиняються біля придорожніх чай-хане, біля облізлих потворних верблюдів, що теж довгими ланками розляглися відпочивати. З автобусів виходять постаті арабів. У кожній машині їх набито так багато, як у нас укладають по рибних промислах рибу в діжки. Та й то не якусь-то шляхетну рибу, а звичайнісінькі оселедці. Араби високі й красиві, брудні неймовірно й одягнені в довгі спідниці та білі бурнуси. На голові в їх закручено чудернацькими й складними комбінаціями клітчасті чалми з довгими кінцями. Натомлені від довгої дороги в поганому автобусі, араби потягуються на вільному повітрі і йдуть пити чай.

Близько месопотамський кордон, а туди вже не пропускають англіїці. Ось він іде, один з «королів морів». Він бідний, ніби церковний шур, та хіба може загубити англієць свою гідність... І він виходить з брудного автобусу, озираючись навкруги своїми блідими очима, захованими під вицвілими віями. На англіїцеві білий «колоніальний» костюм до коркового шлему та білого балахону включно. Він худий, виснажений і нещасний, проте він намагається зберегти незалежний вигляд і в чай-хане хоче обов'язково щоб розуміли, коли він говорить англійською мовою. Він б'ється над цим півтори години і його все-таки не розуміють... Змуснений зрадити свої принципи, він робиться ще нещаснішим та ніяк не втрачає вигляду погордливості й гідності, відокремившись від безлічи арабів, що заселили автобус, — на місце поруч шофера.

— «Керуй, Британіє, на морях». — А він керує не лише на морях, а й по «домініонах».

Так от — Керманшах.

Зранку знеможений термометр показав «65» і очманіло подерся ще кудись вище. Барометр застиг вже котрий день на тому місці, де на руських барометрах написано «Великая сушь».

«Великая сушь» панувала безжальна й нестерпуча.

Саме тоді я запалив люльку, — вашу ретельно обкурювану люльку, капітане. Адже ви ж знаєте, що звичайно я не палю. Я запалив люльку від сонця й ледарства, підійшов до вікна й одсунув калямкар, що мав рятувати від спеки.

З будинку напроти вийшов тоді англієць, пішов через дорогу, накривши голову лише хусточкою, і вже на середині дороги впав. Його понесли. Коли ж люлька скінчилася, — нам розповіли, що англієць вже встиг померти від негайного сонечного удару. А термометр, забувши всяку міру, повзе догори...

Ні. Корковий шлем тут справді не розкіш, а конча потреба.

На другий день я пересів на спину верблюдові, і верблюд пішов, коливаючись нудно й огидно, пішов поволі в напрямі до Каср-і-Ширин, на самісінький кордон Месопотамії. Верблюди йшли рано і ввечері, коли відскаженіє захід і розпечений пісок починає дихати трохи стомлено й майже прохолодно. Десять годин гарячих і божевільних доводилося лежати на глиняній долівці якоїсь брудної чай-хане. Сонце катувало. З носа йшла кров, спека натискала на живе срібло в термометрі все сильніше, і тільки о восьмій годині ввечері остаточно вмирало божевілья на заході. Якусь дрібницю, якихось сорок-п'ятдесят верстов верблюди йшли три дні. У Каср-і-Ширині кордону не відчувалося, проте для нас було надто ясно, що наша червона книжка, наш паспорт далі втрачає чинність.

Тут, через Каср-і-Ширин, везли англійський крам, а також спродували лурам, курдам та іншим гірським племенам, що живуть по цей, — перський, бік «месопотамських» коней. Коні були поганенькі. Лури й курди мають своїх значно кращих. Кількість їх теж достатня. Проте коней вони купували, а до кожного коня з «месопотамського» боку, позечерговою премією, одержувалося прекрасну англійську гвинтівку,

У Луристані тримався фронт.

Коли ми вертали з Керманшаху до Гамадану, — в автомобіль поставили кулемета, а в нас усіх, — у пасажирів та в шофера, — були мавзери. Недалеко Кенгавера нас обстріляли лури. Коні під ними були власні, проте рушниці — англійські. Перед нами був перевал і тікати довелося на першій швидкості. «Гудзон» крехтів, а ми боялися, що лури прострелять його шини. Люлька ваша, капітане, тоді погасла і в кешені вже не бачила, як смуга вогню з нашого кулемета захопила одного з вершників. Кінь, — арабський кінь, — знявся на диби і скинув на землю свого господаря. Тоді лури почали тікати.

Шини наші були цілі.

Люльки я тоді не загубив. І от ще тепер, дивлячись на те, як соромливо червоніє вогник у її невеликій кругленькій паші, легко згадати про той вечір, що прийшов за три дні після цього, в Гамадані, коли червоний вогник люльки допоміг мені приховати свою раптову, гарячу фарбу на щоках. Було це досить пізно ввечері — щось коло одинадцятої години. На ранок я мав їхати з Гамадану, а тому, хоч було вже пізно, пішов дивитись гамаданську святиню — гробовище Естер і Мордухая. Гробовище заховане було під круглою банею, дихало всіма своїми трьома тисячами років, входити туди треба було через камінь, що тяжко відвалювався від маленьких, надміру низьких, дверей. Попереду йшов мулла з ліхтариком, позаду багато якихось незнайомих людей. Нарешті коло двох гробовищ, у тісному й без того помешканні, не лишилося де повернутись. Дивилися на чужоземця. Я обернувся — і от саме тоді мені довелося шукати порятунку в червоному відблисків люльки, що горіла яскраво в напівтемній кімнаті. Я вбірав у себе дим, я задихався і намагався спокійно відповідати на нудні запитання якогось гамаданського перса-негоціанта,

що розповідав про свою подорож до Лондону. Англійську мову я знаю погано, капітане. Мені було тяжко розуміти і ще тяжче відповідати, а обернутись назад я не міг. Бо я зустрічав очі, що дивилися на мене, бачив напіввідкриті обличчя, постать, що її не міг заховати жодний чадур, і тоді я знову втягав у себе огидний дим, пирхкав і червонів, а негоціантові відповідав зовсім не на ті запитання, що він без упину й без краю ставив переді мною. Що ж лишалося мені робити? Я тільки міг побачити, як вона востаннє подивилася на мене на вулиці, коли ми вийшли на гамаданську площу, що назви її я не знав і навряд чи дізнаюся колись. Вона подивилася на мене, а легенький вечірній вітер ще ретельніш оповив її чадур навкруги бездоганного стану. Батько-мулла, у білій чалмі та з великою, шаблоново-пофарбованою у темний, червоно-йодистий колір, бороною, повів її за руку під криті коридори гамаданського базару.

Капітане, — ви не вибачите мене! Я не мав на це права: у мене з'явився ліричний настрій. І я ходив на березі малої, поганої річки, що може позаздрити нашій Лопані. В якомусь будинкові грали тар та бубон. Мотив був протяжний і одноманітний. Річка стиха покрехтувала на камінні, а місяць вгорі був ніби знятий з цигаркової коробки, — ви відчуваєте, капітане?

На ранок «Гудзон» виїхав з Гамадану.

Мені треба попросити пробачення ще й за те, що люльку я в той вечір пропалював неприпустимо погано. Хіба ж можна так лихоманково палити люльки? Вони повинні заспокоювати. Поганого ж ставлення до себе вони не визнають. Вони ображаються.

Дочки мулли я, звичайно, більше не побачу. Проте, капітане, коли люлька вже перейде до вас, згадуйте инколи, дивлячись увечері на червоний її вогник, як можуть блищати очі в далекій Персії. Тільки вам не буде чому червоніти і квапитись, а я і тепер не можу стриматись від цього.

Перси співають так:

Дар шагре шома, гріб бімар кібуг?
Дар шагре шома, гріб бімар менам!
Дар баге шома — анаре кям менам...

Це, б'ючи в бубон і плачучи на тарі, вони проспівують:

У вашому місті бідний хто?
У вашому місті бідний я був!
У вашому саді — гранатове насіння я був...

Кохану ж свою вони звуть:

Багдаме кабут пуста, багдам кабут...
Мигдалю блакитного шкірка, мигдалю блакитного...

Що правда, цих пісень співають не лише перси. Грамофони кожної чай-хане, кожної базарної крамниці черкають голками по платівках різних «Одеон», «Оріон» та «Орієнт», спеціально наспіваних перськими

піснями. «Блакитний мигдаль» чергується з чарльстонами й тротами і, між іншим, на чарльстонний мотив співають грамофони «пісню».

— I am a bolshevik!

Це сумішка п'яних вигуків, жіночого вереску, чарльстону й чим далі п'янішого: — I am a bolshevik! — I am a bolshevik! Засліплених персів ця платівка має переконати в розбещеності й безнадійному розкладі їхніх північних сусідів.

Проте перси, слухаючи цю платівку, регочуть, а ваша люлька, капітане, загасала від сорому.

Грамофони кричать цілими зграями. Адже тільки недавно фірма «Пате» згадала за існування Персії і за те, що перси іще не знають прекрасної продукції фірми. Тепер всі стовби вкрито рекламами:

«Paté» — cé la verité!

«Пате» — це істина!

Коли ж у Тегерані був день скасування режиму капітуляцій, — перед кожною крамницею стояли столи з різнокольоровими лямпами, з квітами; на вулиці висіли килими й обривки матерій, а з кожного винесеного на тротуар столу кричали свої найрізноманітніші пісні грамофони. Всі пісні зливалися в один жажливий гамір, а над юрбою, що йшла вулицею, коливалася надто знайома постать.

На паличці витикався фанерний англієць в колоніальному корковому шлемі з рудими бакенбардами.

Юрба сміялася, вигукувала лайку й переслідувала постать своїми піснями. Постать нагадала точнісінько подібних фанерних колонізаторів над святковими маніфестаціями так далекої звідси нашої столиці.

Ваша люлька закінчує свою путь.

Вона незабаром буде у вас, капітане!

Обкурити її як слід я вже не встигну.

Тегеран. 20 червня 1928 р.

ЮВІЛЕЙНЕ

ВІКТОР ВЕР

Всім
сім

всім.

Allo

allo

allo.

Рік тому

перший номер

перший

клинок

наголо!

„місяць... два —
більш
не
протягти...“
пророкували,
базікали
хором:
„хто там?
два „тих“
а більш?
знаєм
ці
„бумеранги“
і „Семафори!...“

Рік!
— вже рік!
чуєте ви, пророки?!
не можете
не чути —
хіба хто оглух:
рік
кулаками рядків
громохко
грюкаєм
в запліснявілі
двері
вух.

— Заглухло все! —
— ви раділи:
— тільки
Семенко
та

Шкурупій
(втік за іншими і Бажан) —
стигли,
глибоко,
підземно
рились
і от:
сили нестримної
прибій,
як
вишки
нафтової
фонтам.

В нафті
й мазуті
теперішніх днів
з руками
по лікті
засуканими —

нам
мережити
кружева слів?
з вчорашнім
чемненько
перегукуватись?

В болото
ваше
лірично - пейзажне
шпурляєм
камінючця образ!
бачите круги?
для вас же!
це ж круги
рятивничі
для вас!

Довійських норм
досягло
літболото
пролет —
не пролет —
не одзначиш:
всі
під радянсько - червоною позолотою —
рреволюційні
і пролетарські значить.

Патент
— культурна спадщина
гасло —
опанування культури
а справді
просто спад
підпорядкування
рад - бур'ам.

А з рештою
воно легше
(дозволь тільки!)
стежками уторованими іти —
настроївсь
катеринкою —
крути й крути!

Розмаже пейзаж
самогонщик лірики,
спомину з війни трохи,
налле водички —
й розмірено
крутиться потроху
колесо строф,
як за царя Гороха —

і
все
як об стіну
горохом !

А Непа свое
витагає із склепів
Непа терципи
й сонети клепле.
Оволодіння культури —
за ними й пролети
— не вип'єш життя
тріолетами !

Не можна,
не смієте !
Ви не маєте права !
шолом червоноармійця
на
архангелів глави !

На протезах
поезійок як
ввійдете
в день
залізний ?

треба
гукати
площам
в такт,
а ви блукаєте
такі
прилизані !

Годі слухатись
літературних
солопіїв
і
солопниць,
годі пускати
комарині трельки !
слухайте
днів клопіт !
становтесь
на майбутнього
рейки !

Гей, ви !
непчуки і пролетпентюхи,
„незаможники“,
куркулі
і „середнячки“ —
підберіть кендюхи :
ходою переможною
йдем ми !

а Ви
всі,
молоді і міцні.
всі —
у кого
в майбутнє очі
на кому
кіпоть днів —
гукніть з нами
горлянкою робочою
проти Непи!
за Ноп!
за Ліф!

Чуєте, нащадки
родів —
Темрява кличе
на герць.
Колектив мої жалі
поїв
Серце вклав в гімалаї
серць.

Задхнулись гаї —
сирівцем
Вітер зітерся на —
е - р - р ...
Нам надокучило
це —
Бо в повітрі бурчить
пропелер.

Дзигую, кулею серце —
машина —
Вирве у ночі нахабної
час!
У міста гумові
шини —
Місто тікає од
нас!

Підносьмо ж бажання до
кубу!

Чуєте, нащадки
нові —

Степом похрестимо

труби

В стріхах — електро -
вогні!

САЛЮТУЮ
І. МАЛОВІЧКО

Корчя ж у зморшках старе

лице —

Чуеш — бурю

трансмій?!

Нова метаморфоза

це —

Апотеозу роз'ярених

мізків!

ТРИ ОПОВІДАННЯ

ОЛ. ЯН

1. КОНТРРЕВОЛЮЦІЯ В ЧОРНИЛЬНИЦІ

Вже тиждень в кабінеті голови Зателєпівського Райвиконкому що-дня Антін Семенович Харченко, прибиральник, мав гірку, як полинь, неприємність. Кожного ранку розпікав його голова, Комінтерн Гаврилович Труханюк, як той коваль залізо.

— Це прямо чорт знає що таке, а не чорнило. Наливаю кожний день червоного, а прийду вранці — якась тобі чорна або синя каламуть.

Прибиральник захищався й упевняв, що капость таку жартома хтось робить із службовців. Та чи ж не однаково воно пишуть і чорним чорнилом? На те воно й чорнилом зветься, бо чорне.

Труханюк лютував, аж руки тряслися.

— Як то однаково! Я комуністий з 1919 року, ім'я своє Симон замінив найреволюційнішим і мусю росписуватися чорнилом червоним, а не чорним, як фашист!

І кожного ранку повторювалося те ж саме.

Роза Ізраїлевна Соловейчик, яка завжди сиділа у високих контесах побіля «Ундєрвуду», що-разу регулярно втручалася в суперечку.

— Чому не скоротять і досі прибиральника? Відомо ж т. голові, що Харченко служив у Центральній Раді прибиральником, що він не любить революційного кольору і, певно, сам намішує якоїсь каламути; він би з радістю наливав жовто-блакитного чорнила, аби лише таке було. Треба звільнити гада і тоді в чорнильницях буде червоне чорнило...

Голова Харченкові колесом ходила. Здається, він за цим пильнує. Кожного разу, коли закінчить прибирати, — особисто перевіряє в чорнильницях чорнило і ключа залишав дома аж до приходу голови. Ну, нічого не розумів!

Така історія з чорнилом, прямісінько, вела бідолаху до скорочення.

Голова Райвику був занадто холеричного темпераменту особа. Одного разу вранці він розпочав день свого урядування, саме вмочив перо в чорнило і... Що ж би ви подумали? Замість червоного чорнила — кава чорна, чорна кава!... Труханюк розсердився й увесь чорнильний прибор шпурнув на підлогу (а прибор же був коштовний, на мармуровій дошці), і дав усім присутнім слово чести, що прибиральника від сьогодні має на увазі:

— Ну, от, — засмученим тоном сказала машиністка Соловейчик, — тепер чорнильніці розбилися.

Труханюк сердитий ходив по кабінеті, тупотів чоботями. Він зупинився проти вікна й плюнув на шибки. Згодом заговорив:

— Що там, Розо, чорнильніці. Був час, коли я з отрядом не чорнильніці розбивав, а цілі маєтки, церкву одну спалили... Що чорнильніця в порівнянні з отим усім, що тоді було...

Машиністка запобігаючи дивилася голові Ріка в очі й думала: коли б скоріше він звільнив прибиральника. Вона ніяк не може забути того, що Харченко називав її посмітюхою. Ну, яке йому до неї діло? Що вона в гарних відносинах з головою — це її особиста справа. Пудрує обличчя, рухлива і щебече, як пташка... А то: посмітюха...

Харченко сидів на табуретці, опершись рукою на лутку вікна. На його голові золотаве волосся, як золото зверху голова. В голову від серця заходила чорна дума. Він сидів і думав, як колись служив у Києві діловодом у нотаря. Тоді легко й добре жилося їм з дружиною. Настала революція, тиф, голод і він тікає з Києва на провінцію й зупиняється в дикому, глухому містечкові Зателепівка, що тепер районним воно центром, де дружина й померла.

— Тату, тату! дивися на наші прапорці, — вбігли й радіють до татуса Толя та Іра, — ми їх теж понесемо на майдан у день Жовтневих Свят!

— Де ви взяли ці прапорці?

— Самі поробили їх із хусточок до носа. Ми пофарбували їх.

— Чим? Як пофарбували?!

— А Толя брав ключа й ходили до кабінету, та там і фарбували з чорнила.

— У, ідоли прокляті! Вам піонери, комсомол у думці!... Батькові кожного дня неприємності, а вам іграшки комсомольські?!

Очі в прибиральника почервоніли від злості. Він дав Толі такого стусана, що той покотився аж до самого порога. Іра заховалася під ліжку.

Прибиральник Харченко розлютився.

Він забрав і потрошив дитячі прапорці, пожмакав їх і кинув на підлогу, та лише встиг плюнути на них... на порозі з'явився сам голова Райвиконкому.

— Он воно куди? Тепер я й сам уже бачу, що машиністка казала правду. Треба звільнити гада, щоб не сичав на революцію трудящих.

Через чотири дні після слів революційного голови, прибиральник Харченко приготувався вибиратися з помешкання Райвиконкому.

— Ех, життя ти мотузяне! — зідхнув він. — Який тепер вік настав.

Потім оглянувся навколо й подумав: «Не родись вродливим, не родись розумним...» тай не докінчив і почав складати свої речі.

Харченко звільнено за постановою приблизно в отакій-о редакції:

«Прибиральник Харченко звільняється з своєї посади за кулацько-буржуазні замахы на прапор трудящих усіх СРСР, а тому пропонується...» і т. д.

Револуційний Труханюк забігав. І було чого бігати. Приїхав з Окривконькому інструктор Громів, колишній товариш його за служби в Червоній армії.

Громів поїхав. Він зробив таки добру нотацію Труханюкові, а Райком і протоколом узяв нотацію до уваги.

На машинці в Райвконкомі вистукує ділові папери молодий радторгслужбовець. Соловейчик працює кур'єршею, а Харченко переможно продовжує наливати в каламар чорного чорнила. Труханюкові в душу заходить чорний одчай. Йому здається, що вливає той одчай прибиральник Харченко разом з чорнилом.

І не може він нічого зробити, бо боїться за другу нотацію і, взагалі, неприємностей від Райкому.

Становище безпорадне!

Сила револуційного духу в Труханюка стихає на тому, що він просить перевести його на іншу посаду, бо працювати серед такої контрреволюції він не може.

II. ПРИГОДА

Над річкою в березі розташувалися жінки. Вони на когось чекають.

— Та чи скоро там збируться? — питає Наливайкова, перевертаючи січеники на пательні.

— А мабуть скоро. Мій казав, що в гастрономію сходить лишилися.

Це Гудимчиха інформує, каже з поважністю, протягло.

— Полю! Вам би хотілося, щоб вас Гудимчак шукав?

— Отой...

— Стривайте, я Гудимчиси дам кастрюльку мити.

— Катрусю! Візьміть оцю кастрюльку й там, у воді, гарненько її побануйте. На чому ви, Ганусю, зупинилися? Кажіть далі, вона не почує.

— Та він лише балакає, балакає... Все топчеться. Ух, балакун! Не хочу я таких.

— Ну то Копитька беріть, він так стискає в обіймах, аж млієш вся...

— Їдуть! Їдуть!

Метуться жінки. Приїхали чоловіки.

Чо

ло

ві

ки

При

їха

ли!!

Травень за містом. Цвітуть морелі й у садках... козявки, лепухи, кропива глуха, з хрущів хробаки й солов'ї.

В жінок пітніє під пахвами й жиллом тонкої голки виступає на носі піт. Травень давній пройдисвіт. Він такий спокусливий, фатальний...

Примуси шумлять. Курять чоловіки. Від поглядів жіночих їхні обличчя набирають кольору нової цегли. Вони нервуються й з нетерплячкою дожидають першого дзвону чарок. Пікнік влаштовано. Треба ж розумно скоротати день відпочинку.

Програм складав ватман Гудимчак індивідуально. Записано його в серця присутніх: спершу закуска й веселі балачки, знову закуска з доброю випивкою, а там уже хором: «Рече та стогне Дніпр широкий...». Як уже жінки нарікатимуть на диригента й залишать співи з чоловіками — програм порушено. Чоловіки ревуть сами.

— Ех, щось без молодичь не те... Ходімо, де вони, чортяки!

Розшукують чоловіки жінок.

Яке кому діло, що, може, від цього буде схожа дитина в Гудимчакової дружини на Копитька? Такі нагоди на семейних пікніках подаються життям зверх програму.

Розпочали...

Сміх і радість злилися в одну гаму. А чому й ні? Для чого їм сумувати? Вони на цілі десятки верстов від духоти міста, на зеленому килимі бережини. Навкруги саме сонце й музика. Оркестр жаб з болота, хор солов'їв, посмітюх, козявки, там пастух грає на сопільці й розкачується сміх вродливих, смуглявих від сонця дівчат на буряках... Сказати правду, місце зовсім не для сумування.

На білій скатертині розкладено їжу: ковбаси, шинка, січеники смажені, риба й швейцарський сир. Четвертину по середині розкоркано. Воно так повинно й бути, обов'язково.

— Погуляєм сьогодні! — сказав Петелька, задаючи разом тріпана Гудимчаковій жінці. — Сьогодні я шукаю, кумо, вас.

— А як не знайдете?

— Знайду. В мене нюх, знаєте, добрий...

Гудимчак лукаво підморгнув Копитькові:

— Ще й не починали, а він підлабузнюється. Пересядь на моє місце, а я до Петельчихи ближче; біляві мені завжди до вподоби.

— Гасіть той примус, а то без вас почнемо.

— Які ви нетерплячі! Зараз.

Вдовиця Гриндиха зняла останню пательню й загасила примуса: пш-ш-ш... Подивилася на всіх жінок з докором і сіла поруч рудого лавкома Поліщука.

Сидять усі. Гудимчак узяв за шийку четвертину. Він мав на це радію, бо перший подав думку подорожи за місто.

— Наливай, чого там роздивляти! Ну, четвертина...

— Та бачу.

Гудимчак на хвилину задумався:

— Хороша річ, — і постукав четвертину пальцем.

— Чого ви дожидаєте, куме? Це вам не трамвай накручувати...

— Дзвінка дожидає, — глузливо шпигнула компанія.

Гудимчак образився. Поставив четвертину на місце й висякався в хусточку.

— Нічого, що трамвая, за те чесно. Як то ви в цербкоопі трудящих закручуєте?

— Страх не люблю, як ото позапартійні починають говорити на теми політичні! — почав втручатися й собі маляр художніх таблиць і плакатів Цицій Терешко. — Наливайте!

— А й то так, хіба сюди приїхали ми сваритись? Наливайте, Пелипе Карповичу, тепер даже полковники на трамваях працюють. Наливайте!

Гудимчак узяв знову пляшку до рук.

— Ой, скажена! Скажена!! — крикнули всі, схопившись на ноги і так одразу, ніби котив на них авто.

З садка біг чорний собака, теліпаючи хвостом, з піною коло рота.

— Шановні, — почав Наливайко й оглянувся, — шановні, доброді! Єдиний порятунок від скаженої смерті — забристи як мога далі у воду. Скажені собаки води бояться; повна безпека.

В єдину мить поскидали жінки туфлі і, підкотивши високо сукні, першими полізли у воду. За ними чоловіки, прямо в черевиках!

Собака лише прибіг, одразу почав уминати смачні січеники, ковбасу...

У воді стояли повище колін і надсилали мільйони прокльонів на голову чорного нахаби. Аж охнули, як уже почав собака їсти рибу й швейцарський сыр.

Чорний потрапезував. Він ще обнюхав паляницю, але не їв. Підійшов до четвертини і, уважаючи за стовпець її, підняв задню ногу... ще й звалив; капосний.

Всі у воді аж крикнули. Жінки плеснули в долоні і сукні намочилися в воді.

Собаці байдуже до всього. Він обнюхав місце, задоволено підвів високо голову і, помахуючи хвостом, підійшов до води, почав пити.

Тут уже з води репетували, чого той собака не скажений.

Сходить місяць (для закоханих), густіший стає садок у місті. Пахне любов'ю з зеленим листом. У повітрі: «Вбивство з ревнощів». «Смертельне самогубство через кохання». «Арешт хуліганів за згвалтування жінки».

— Знаєте, Василю Романовичу, нам не пощастило таки за містом! — пестливо так до Петельки Гудимчакова дружина. — Через того собаку все пропало!

— Так. Я б застрелив його, якби рушниця. Куди ми йдемо?

— В садку посидимо, бо в кіні душно. А то краще в парк ходім... Посидимо трохи й додому.

III. ВЕСНЯНИЙ ПОЦІЛУНОК

Весна впала на землю, і земля позеленіла.

Місяць зійшов із-за куща.

Гм... зум-зум...

Плюх.

Кинула весна

хруща

на землю.

Хрущ заплутався в траві.

Хочеться вискочить самому з себе.

— А чого це ви, вороже мій,— звернулася до мене господиня квартири,— все топчетесь, не всидите?

— Чогось настрій такий, Гертрудо Олександрівно. Все летів би кудись, спокою немає і жар. Хорий, мабуть.

— Яка там у біса хорість. Весна вселилась вам у тіло. Було врем'ячко й я не могла встояти на місці. Мене теж кидало в жар. А ще як зійде місяць і полетяться пісня солов'їна... Так і пригадується хутирець наш, що втопав у садку побіля ставу. На воду верби похилилися і гребля висока з млином водяним. Ех, було та не вернеться!

Похитала головою Гертруда Олександрівна, в яку Чека накидала сивого волосся, і замовкла. Згодом додала:

— Випийте води холодної та по свіжому повітрі походіть. Слухайте мене.

Я зідхнув і вийшов за браму.

Пройшла парочка, що нічого не знає про мене, як і я про них. Вони йдуть вулицею. Голоси їхнього розуму ведуть розмову:

— Ви ногами човгаєте, як дід,— у підвищеному тоні сказала вона. Він не чув.

«От чоловік, не тільки придуркуватий, а ще й глухий, як ковбаса» — подумала вона й закричала:

— Ногами човгаєте ви!

— Вибачте, будь ласка,— сказав він і почав високо підіймати ноги на кожному кроці.

Підійшла блондинка Дора в ластовинню. В зиму для мене вона так собі. А зараз (саме зійшов місяць) Дора така ніжно вродлива, як літня ніч чи там якась тінь яблуні, що усміхається.

— Добри вечір! — Ніби з вуст метелик полетів, і Дора потисла руку.

— А рука у вас гаряча, Дорусю. Що це в чорнилі вона?

— Ні, ленту нову закладала в машинку. Днів два буде, покіль одмиється. А, знаєте, публіки так багато йде до парку й усе парочками.

— Весна, Доро. Нічого не зробиш...

Вона глянула загадково, пальцем посварилася:

— Ух, тоже!... Ще й секретар місцкому.

— Та...

— Знаю. Мовчить уже. Скажіть, і вам теж хочеться до парку?

Погодилась. Взяв її під руку й пішли.

Всю дорогу я відчував, що зі мною йде не Дора в ластовинню, а філіжанка міцної кави з молоком, з вогню й меду. Чорт пришивав мене до неї невидимою ниткою.

Ми завернули до парку, який належав цареві Олександру II, а тепер революція подарувала його Шевченкові — поету з крепаків.

Я розіслав плаща під кленом. Ми сіли. Зелені кущі й розмови. Ген туди море й звідтіль вітрець. Прохолода яка! На деревах зелене листя, мов дзвінки, і співає хором. Так звичайно. Дивно, як в книжках це все умудрюється перекручувати й висмоктувати із пальця.

Розмову ми вели весняну. Темою було кохання...

Ми змовкли. Шугала в голову кров і гілля клену вітер хилитав. Руки міцніше обнімали стан Дори в ластовинні.

Раптом — ррраз!

Полетіла дрізка від палиці. Я скочив на ноги, вхопився за спину. Переді мною стояв лисий чолов'яга в окулярах...

— Вибачте, я думав що моя жінка. В білому капелюсі, як і моя... Вибачте. Коли б ще не помилитися! Тепер так багато парочок у парку...

Віс вітер з моря холодно і клен шумить. Руки підіймають коміра.

Гертруда Олександрівна відчинила двері мені в одній сорочці з хустиною на плечах.

— Та проходите! Я зачиню сама. Ну, чого стоїте?!

Мені дивно якось зробилося, що сьогодні жінка з такими претензіями хорошого тону — відчинила двері зовсім... в одній сорочці.

Ліг.

Гертруда Олександрівна в своїй кімнаті.

— Щось не спиться, — промовила вона лягаючи і зітхнула в постелі, забувши звикнути клямкою від дверей, як звичайно. — Все думаю, які б книжки та журнали придбати на весну.

— Не знаю, Гертрудо Олександрівно. Вам це видніше.

— Я гадаю набути новели Мопасана та ще Романова, сучасного російського письменника. Знаєте, він по-весняному пише. Ви читали його «Без чермухи»?

— Ні, мене, знаєте, починає морозить. Я, справді, хорий таки.

— Жаль...

Я прикидаюсь, що вже сплю.

— Жаль-жаль, — повторила Гертруда Олександрівна й затихла.

Згодом повернулася в ліжкові раз, другий... Ліжко скрипіло.

...Жартівливий сон легенько торкав мої вії трісочкою від палиці лисого чолов'яги...

IV. МАРШ АВТОДОРА

Ю. ПАЛІЙЧУК

Повернем тільки колесо

упертого стерна —

і нам в обличчя вибух сонць,

в обличчя вітер нам!

Фари став — світлом сліпи,

гуди колесами по бруку в трясці

Розсипимось по вулицях не стуком копит,

а шипом шин — навздогін вітрам!

Всіх кличе наш сиренний хрип:

одвикни од волів,

лети снарядом і вихри,

гуди по всій землі!

Україну вкрнем сіткою

невиданих доріг,

щоб поршні йшли чечіткою

у кожному дворі.

Хай громом стукнуть в фтордів сейф

ряди радянських „фтордів“;

щоб знали там, що може все

голів і м'язів гордість!

Фари став — світлом сліпи,

гуди колесами по бруку в трясці!

Розсипимось по вулицях не стуком копит,

а шипом шин — навздогін вітрам!

РЕАБІЛІТАЦІЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

IV. ЗАКЛИК ДО ГРОМАДСЬКОЇ ДИСЦИПЛІНИ

О. ВЛИЗЬКО

В. Ш. Т. Шевченко!

Скажіть мені просто:

чому,

як люшня

стирчить весь вік

з прейс-куранту

проектом

вишиваного видання

у „Сяйві“

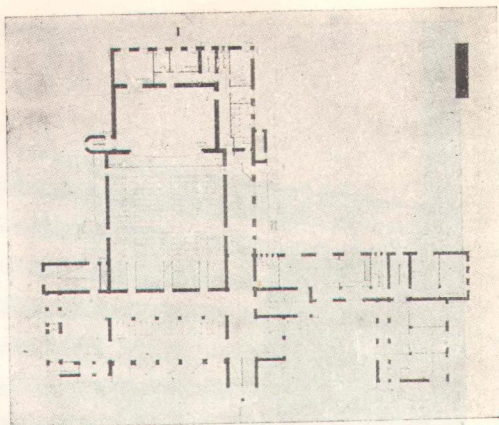
Павла Коменданта!?

Невже ж

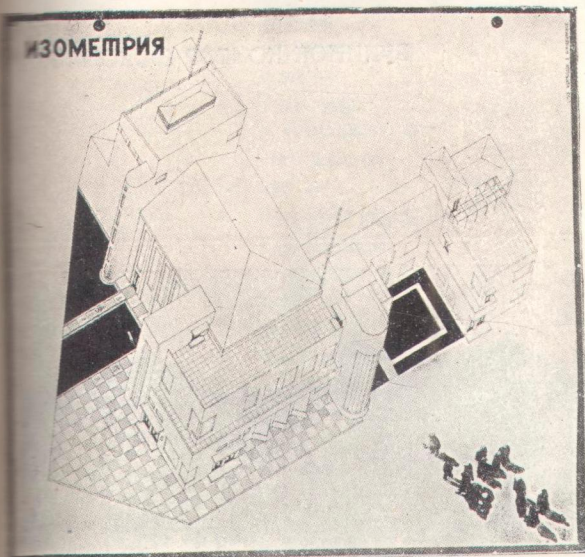
без мережок

ЯНОВИЦЬКИЙ Г. А. ПРОЄКТ
 БУ - ТЕАТРА ЗАЛІЗНИЧНИКІВ
 ІНПРОПЕТРОВСЬКОМУ

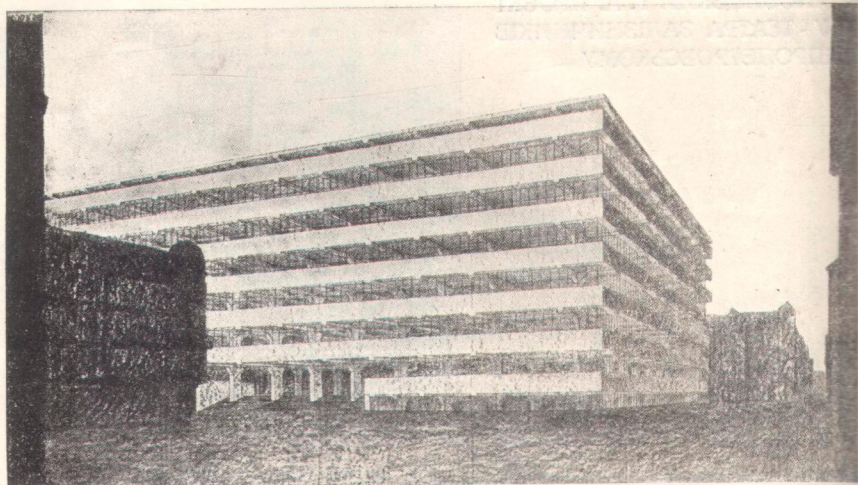

ИЗОМЕТРИЯ

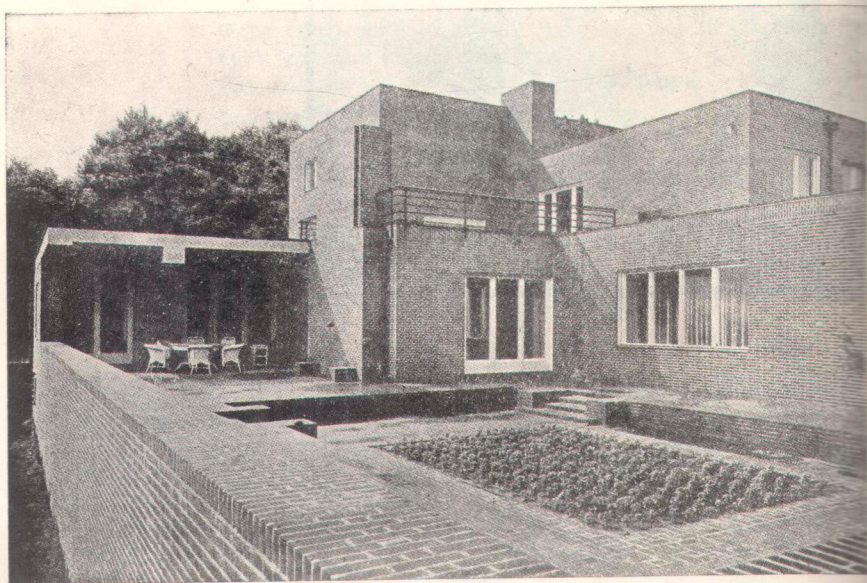

ЦЕНТРАЛЬНА
 = НАУКОВО-УЧБОВА =
 БІБЛІОТЕКА.

БУДИНОК КОНТОР (BÜROHAUS)

МІС - ВАН - ДЕР - РОГЕ. БЕРЛІН

ВІЛЛА

і справа — табак
і вірші
не
пишуться гарно?!

Промуляли ж
очі,

як
черговий пакт
підсесії сесій

в Локарно! —

Поглянеш

на вас

та й подумаєш:

— Кхе! —

що вам би

з Донцовим —

на клирос!

Суцільна ж матня

та повітря глухе —

пробачте

ласкаво

за вираз! —

а ви ж

і не диво

з небачених див!

Хай здохне

той,

хто роздуб те!

Он Пушкін

у лаптях

ніде

не ходив,

то й ви

нас

не компромітуйте!

Я зовсім

не йду

в авантуру таку,

щоб

вам

подавати репильки,

але,

будьте ласка —

ходіть

в спінджаку,

хоч би

і поганому

тільки б!

ВЕДМІДЬ ПОЛЮЄ ЗА СОНЦЕМ
АНДРІЙ ЧУЖИЙ

Епізоди з роману

ТИ ХОЧЕШ ВИКРИТИ ЛЮДИНУ НА 100%?

— Схиляю голову до Пу-Па перед самотнім лікарем із села Веселого!

Як справа з людьми — левами —

чи хоч одного приручила?

— Чесно — сумлінно — розхристано тисну руки —

кудлатому Ведмедю, відомому в позаземних світах і в усіх невідомих місцях землі філософові смітника, радісному посланцеві з майбутнього!

— Вітаю тричі!

Можна розглянутися й отаборитися на клаптикові куточка — мого терену кімнати. Сядай на ящиківі від Аммолона або на колодці.

— Кудлатий, чим пояснити, що ти, що так кохав листоніш і, звичайно, листування: 57 днів своїм напруженим мовчанням позбавляв досить значної частини радісної праці листоніш і тремтячого задоволення видатного веселівського інтелігента?

— Коріння треба шукати в моєму піднесено, надхненню хаотичному, чи пак — безладному оточенні. Воно лише дбає про те, щоб постачати ретельно на горище моєї голови оливо...

Чекав, коли воно, бідне, безпідставно помилково заадресоване, — випроміниться із моєї голови й надішле на своє місце благонадійну ясність, щоб написати тобі пристойного листа, прогрітого жвавою яскравістю, та не знаю, чи моє чекання в цьому тисячолітті розрішиться блискуче, бо моя хатня, а може й твоя, фізика каже:

оливо найбільш консервативний метал і тому дуже ліниво розпримінюється, особливо після Великої Імперіалістичної війни, за час як переважно ним годували більшість людства

: воно з того часу дуже вподобало горище людської голови і з надмірними труднощами його звідтіль можна викликати.

Придивися, прислухайся до мого оточення — я «живу» в кімнаті начиненій: постійним димом, чадом, протягом, міжнароднім гармидером...

: О! —

слухай

слухай! —

: цей вінок з плачу — благань — лементинь п'ятирічного хлопчика — сінка відповідального комуніста — плетуть, — з німецькою акуратністю — що-дня — від 6 год. ранку до 10 год. вечора (по змінах: то він

то вона) вже два місяці його батьки. З «бідних» батьків підчас такої роботи тече в 40 змін біла водичка, а з хлопчика водичка переважаючого в революцію кольору.

Мій товариш студент останнього курсу КПІ, що частенько мусив бути присутній на езекуції (крізь зачинені двері) раз ісаказав —

«незвичайно дикуньський засіб випарування з людини найпростішого, найбільшого кількістю елементу —

води — : цілком своєрідне студіювання розкривання майбутньої людини!..»

батьки вважають, що це найбільш практичний метод виховувати «важких» сучасних дітей.

Ти напевно примушена будеш ісаказати, що вони вже «викрили» в ньому своєю методою на 100% ідіота — ти ж помилилася: —

Це найважче карне злочинство в наші дні... Воно мене гальмує цілком.

В цьому оточенні я здібен лише так піднісно реагувати:

Шкода мені майбутньої людинки.
— ?!!? —

— Оце тобі культурне життя нашого брата «вічного шукача» у великому місті. Ти, здається, мені заздрила? «Культура», що я її споживаю тут — «як кіт наплакав» — коштує мені дороженько!

: я не хочу, але мушу, до найдалшого дідька сприймати: зайві роздратовування. Нехай більшість їх сприймається автоматично, але ж і на автоматичне сприймання потрібно більше сили, ніж я маю право витратити.

В наслідок: перманентне наростання втоми, а через неї і в ній — загальної автоматичности й байдужости до оточення...

На моєму особистому прапорі поки-що не стоїть, а лежить, і то не дуже сміливо, — гасло колдотбатькові:

«тобі потрібна моя радісна (творча) праця —

вона можлива лише : в окремій спокійній зручній кімнаті!!! —

: доки ця, — найзвичайнісінька для багатьох із нас, — вимога не буде задовольнена —

буду й чемно, й грубо мовчати — до товаришів і до колдобатька!»

— Ну, ну-ну, кудлатий —

не карай товаришів хоч із «Сахалінів».

— Єдине, на що я маю зараз охоту — особисте, тимчасове парне, інтелектуальне спілкування.

— Ну, гаразд...

... скажи, Ведмедю, чи в настрої ти тепер для розмови про питання, що я їх поставила тобі в листі?

— А саме?

— 1) Чи можливо через листування цілком викрити людину?

— 2) Чи доведеться мені знайти таку точку — від якої листування стане приятельським — простим?

Що для цього потрібно?

— Важко гарматні питаннячка!

Що ж? —

і зробимо спробу — як їх розкриває людина з оливом на горішці голови!

А для, хоч, натяку на ясність, залишимо на цей вечір мою, все ж «благословенну обитель», і замість неї покличемо в свідки представника давнього минулого «Володи-мира Св.»

Мені, здається, там буде затишніше?

— Уіч!

До «Вол. Св.» ми не чіпали один одного розмовами.

Силою $\frac{1}{7}$ голоса підспівували й надспівували пісні минулого.

— Давай сядемо з перспективного, східного боку.

— Добре.

— Відповідаю на перше твоє запитаннячко. —

: ні, ні, ні!

... при особливому вмінні читати листи (користуючись методом психоаналізи, що викриває підсвідомі дії — реакції) через листування можливо розкрити «ніс» людини на 7,0079%!

(: особисті лабораторні спостереження переведені над 1317 особами).

— Сукинокот ти, Ведмідь!

— Уіч!

... Викрити на 100% ні себе, ні інших, навіть при найбільшому зкупченню: зовнішньої і внутрішньої уваги —

: ми ніколи не зможемо!

... але ж це нікому, крім безнадійних чудаків не потрібно!

Спілкування з іншими «індивідами» нам потрібне «в порядку» біосоціального інтересу. Для того ж, щоб підживлювати цей інтерес, потрібне доткнення іншого —

найбільше, коли продовжувати «відсоткувати», — на 33,3%!

А останніх 66,6 ми мусимо ховати, в порядку того ж б.-с. інтересу, — по вуха від себе й іншого.

На мою олив'яну думку —

більш глибоке длубання

— в собі й

інших —

це цілком не шкодить для повного росту особи й осіб.

інший нас цікавить.

: якраз настільки — наскільки він ховає в собі —
для нас: — значну кількість приємних, підносячих нас сюрпризів — не-
сподіванок,

що викликають у нас радісне дивування;

можливості видава-

тися — новим, свіжим —

: інакше (не в антагоністичному

розумінні) пахнути, інакше розпромінюватися — словом

: квіт-

нути — роз

гор

та

ти

ся!

Викрити ж людину, чи людинку

на всі 100% визначає —

: роз

клас

ти її на пер

ві

сні

е

лементи

розкласти її формулу

— безнадійно поховати її під цією

формулою — для себе й інших.

Подаю одну дуже невішню

спробу «розкрити» як - найбільше

«склад» людини та її вартість

«Жиру з одної людини досить, щоб ізробити 7 шматків мила; з того
заліза,

що є в її тілі, можна зробити одного цвяха;

цукру досить, — щоб випити дві склянки чаю;

вапною

можна побілити клітку для курчат;

сірки — досить, щоб по-

травити блох на одному собаці.

Загальна вартість усіх цих сирих продуктів становить на наші гро-
ші — два карбованці!»

Коли крізь тебе промовляє людський, жіночий — інтерес до людини, а не лише

— об'єктивно - науковий чи «фабрично - заводський» — не викривай людини цілком на 100%!

Бо після такого «викриття» навряд чи залишиться місце для сприятливого почуття до іншого, а ти ж, здається, бігаєш — за простими,

щирими, емоціональними — нутряними відносинами?

Твій «бездушний» — «фаб - заводський» ухил олив'яно - думка Ведмеда пояснює:

ти, як і більшість «вашого брата» — перенаповнена doctorin'ом (новий складний хемічний елемент. Див. Соці-яльна хемія, в гуморист. викладі проф. Куліковського), а ось і формула doctorina:

«Be S Me Ne
Ne
S Do CH Ne SCH»

— читай: «без мене не здохнеш!»

Doctorin — сильна отрута —

від доткнення її до живого об'єкту, останній дуже швидко розпадається...

Я крізь олив'яну думку викрив вашу соціяльну вартість: вона полягає в тому, що ви

: прискорено «віднімаєте» від життя «надтріснутих»,

щоб світ постійно складався лише з цілих і здорових?! *

— Сукинокот!.. Думка свіжа! Цікава! Горе мені, твоє оливо!

— Коли олив'яно - гадка вірна, то ви

: багато не цілком викону-єте соц. замовлення життя. Своє виробниче завдання ви виконаєте лише на 6,9739%.

— Та й здорово ж, вам — володарі doctorina — потрібно підтягти себе.

Невже у вас найбільш заста-рілі кустарні методи, що так задкуєте від життєвого завдання?

— Друге питання —

що до «точки» в листуванні з матросами.

— Моє головне оливо «співає» відповідь»:

Навряд чи на цьому світі вдасться!

Я пригадую вираз із твого листа:

«а цікаві вони (матроси)

сами по собі, як люди»...

Оливо співає далі:

— «Тож бо то і є, що людина сама по собі без певного співвідношення до нас, не може викликати найслабшої реакції інтересу.

: Людина нас цікавить — як певна активно-соціальна вартість;

як певна кількість-якість, що корисно спілкується з нашими — кількістю — якістю!

Не олив'яно-думаюча людина Наторп, сказав —

: «людина — людині потрібна для того, щоб бути людиною». Виходить — другою людиною ми цікавимося не «самою по собі», а тим —

як і чим її з нами звязано, поскільки вона нас зміцнює в житті.

А тепер що до «точки» — утопія — шукати простих, щирих, дружніх стосунків із випадковими людьми при різних переїздах, тим більше з людьми дуже різних трудових, побутових, професійних:

обрійних, орієнтовочних, установочних, шляхових — ідеологічних стихій.

Осо-бливо — селюків (вузькоколих) з матросами (безкрайниками).

В їхніх різних стихіях залягають усі наші умовні й безумовні дрозлики —

налагідники нашої особи. Різко відмінне соц.-біологічне оточення — різка, друга, инакше налагоджена; иншого бажає, иншим задовольняється особа.

Швидко, дуже швидко без переходу одного на бік другого (по всіх швах) в межах 33,3% — ізникне інтерес до людини «як такої». На сьогодні досить — моє головне оливо дрімає.

... В «оливі» ще виникла жменя «ясности»:

У більш «простих» — безпосередніх (з емоціональним ухилом) почнуть вимагати виходу емоціональні заряди —

спочатку навколо сексуального, а там і сексуального поля.

Гадаю, що природно — не говорити про страх сексуального спілкування з людьми, до яких є міцний, відносно загальний (універсальний) інтерес.

Моє слово — пірнуло в себе, застрягувало...

Ці етюди я писав на голубих шматах неба, великими літерами, золотим пером мисли. Кожна істина стара, як місяць, але люди вмирають і народжують малих, а ці, підростаючи, вивчають явища, що їх оточують, і для них вони нові. Інколи істина на мент запалиться надхненням і яскравим болідом накреслить дугу, щоб знов потемніти й стати звичайною, старою істиною. Таке саме спостерігається й на людях незалежно од віку чи полу.

Якийсь літературний пацан запитав мене з наївним зацікавленням:

— Хто самий великий поет сьогодні?

Коли він сів і, заплющивши очі, запалив цигарку „Сафо“, пускаючи дим кільцями, я сказав йому:

— Самий поганий поет, який ще й досі існує і навіть калічить художній смак „Червошу“, це Павло Тичина. Надзвичайно шляхетна людина, кохається в космічній гармонії та в музиці мідяних сурм архангелів. Він описав вітер ззаду і спереду і в такий же спосіб якусь мадонну...

Бідний мій співбесідник витріщив очі і з переляку схопив цілих дві цигарки, засунув до рота і почав димити. Я ж продовжував:

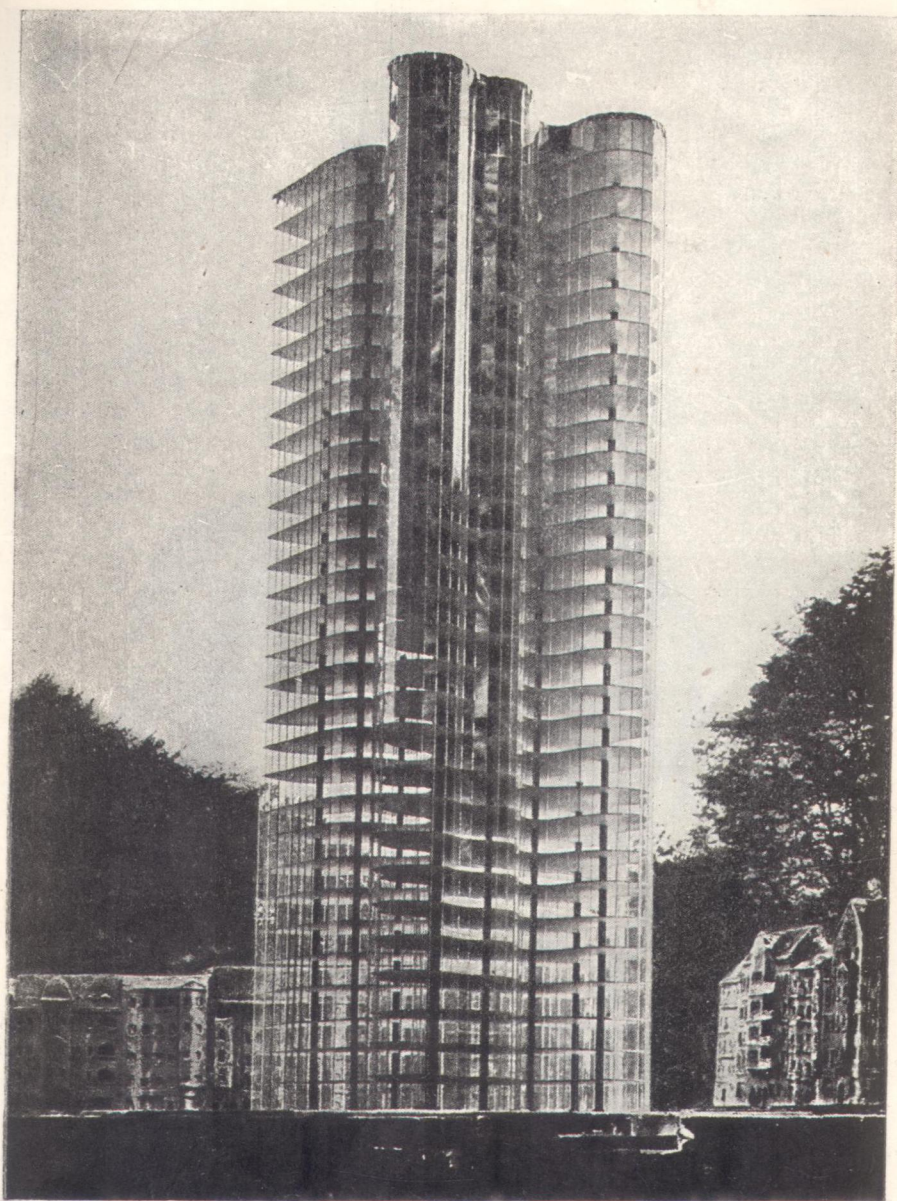
— Його сьогодні шанують. Борзсписці, всеукраїнські критичні задрипанки шпальтують по журналах, вихваляючи його вдачу й манеру. Намагаються створити з нього трафаретку віршованої моди й заставити останніх йти за ним. Але революція дала бунтарів і літературних розбишак. Наші партизанські загони роблять нальоти. Я заявляю: Всеукраїнська нудота топить літературу. Молоді паростки вона позбавляє сонця. Треба боротись з нею. Геть оцю моду, що репрезентується П. Тичиною!

Ми маємо поспіх. Нас підтримує молодь, нашими гаслами вона захоплюється. От чому я кажу, що самий найпоганіший сучасний поет — Павло Тичина. Бо сьогодні він купається в лаврах, подарованих йому блідими панночками, а завтра ми будемо з нього кепкувати й презирати, як Олеся...

Мій співбесідник зайорзався й почав чухати спину й інше нецензурне місце людського тіла. Він поклав свої ноги на стіл і, смачно позіхнувши, почав читати мої поеми, всіма способами вихваляючи їх. Але я знав, що це він у вічі бреше, мені стало моторошно, — як може людина так брехати. Я вийшов з хати і пішов у ліс. Небо спускало клапті своєї спідниці, а вітер їх роздмухував. Мені було страшенно сумно. По окружній колії поповз товаровий потяг. А я став на кручі й дивився за обрій...

„Коли футуристові перебільшить за 35 літ — йому чорний хрест, кришка. Колишній лідер колишнього футуризму, небіжчик Михайль Семенко — в наш час, як телячий хвіст на виставці електротехніки. Пардон, висловлюючись чистою українською мовою, ти запитаєш мене, Михайле, — та я живий і редагую в місті Харкові часопис чорної й білої магії під назвою: „Нова Дегенерація“. Але це помилка, відповім я. Семенка немає, він помер, і на театральному плаці, проти славетного театру Леся Курбаса, маячить і блукає лише бліда й невиразна постать, тінь колишнього Семенка. Ах, як жалко дивитися на цю тінь, що, як гоголівський тип Плюшкін, нищпорить по смітниках, вишукуючи чергової сенсації для „Н. Дегенерації“. Дозволь, товаришу читальнику, зробити тут ліричний відступ, бо ж... наша доба величезного розвитку індустрії. Вона нетерпляча. Її темп прискорений. Найновітні винаходи старіють і з'являються більш новітні. Аероплан ось прорізав мду, ніжно прошумів мотором і пролетів кудись далеко. Ах, моя легендарно Україно, Дніпрельстанами розчісана! І хіба те, що було вчора, не є чимсь забутим, поза нашою свідомістю. І хіба не прискорює свого пульса місто, а наші копальні

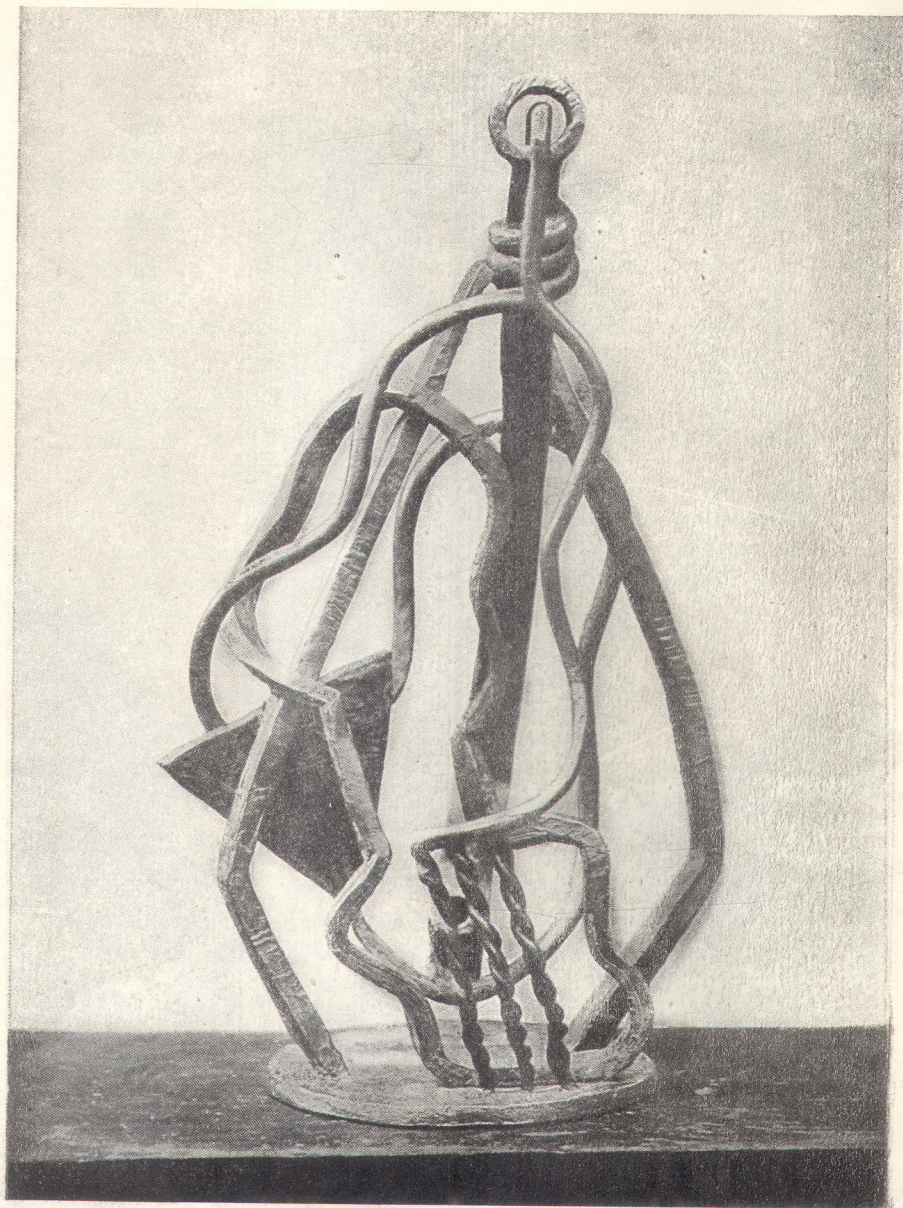

ЦЕНТРАЛЬНА
= НАУКОВО-УЧБОВА =
БІБЛІОТЕКА.

МІС - ВАН - ДЕР - РОГЕ. БЕРЛІН

МОДЕЛЬ НЕБОСЯГУ (НОСНHAUS)

ЖАК ЛІПШИЦ, ПАРИЖ

БРОНЗА, 1927

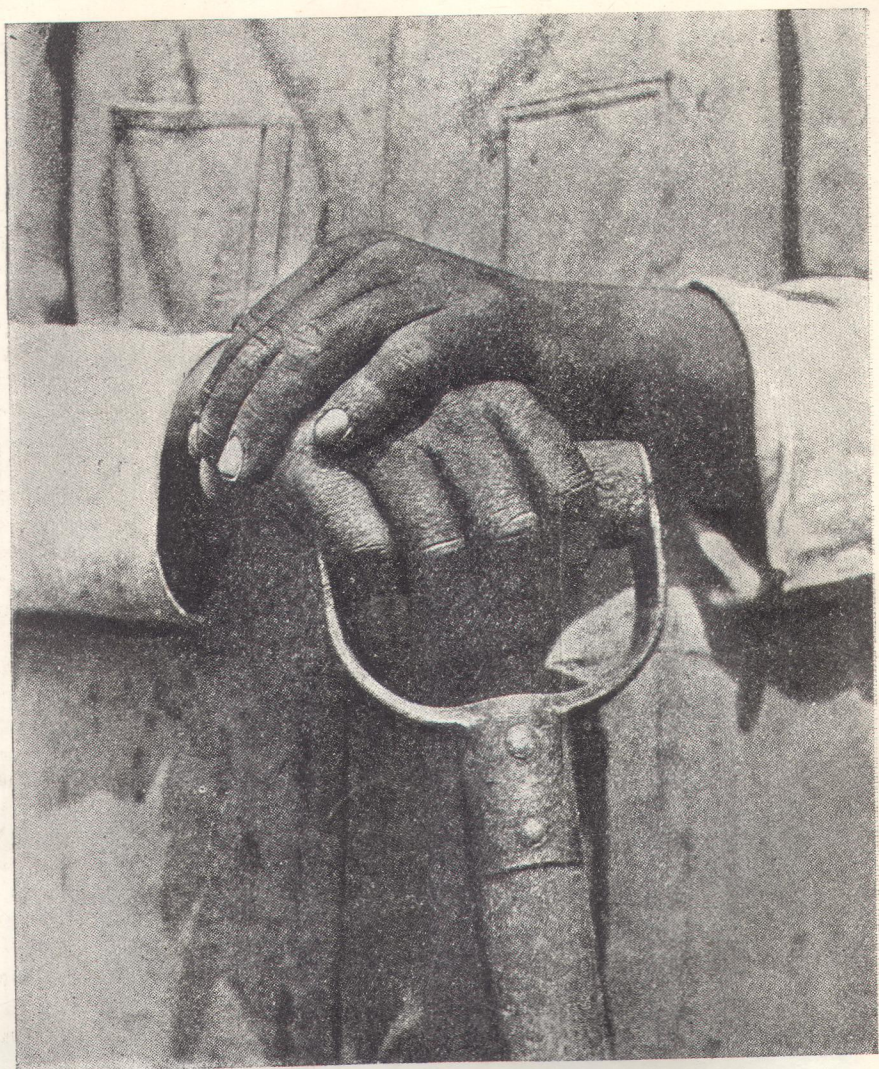

ЦЕНТРАЛЬНА
 = НАУКОВО-УЧЕБОВА =
 БІБЛІОТЕКА

ЖАК ЛІПШИЦ ПАРИЖ

МУЗИКАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ

ТІНА МОДОТІ

МЕКСИКАНСЬКИЙ РОБІТНИК. ФОТО

Ман Рая загальнознаний своїми фото, І. Тангюї (Ives Tanguy), А. Мас-сон (Andre Masson), Ж. Малкін (Georges Malkine), П'єр Навіль (Pierre Naville), Арп (Arp), П. Рой (Pierre Roy), Р. Десно (Robert Desnos), Деде Санбем (Dédé Sunbeam) — найкращі офіційні сюрреалісти.

5. ПАРИЖ — СОЮЗ НАРОДІВ

Статистики кладуть число малярів, скульпторів, поетів та мистецької богеми, що перебуває в Парижі, на 80 — 100 тисяч.

Величезні „салони“, що рік від року більшають (так, до „Незалежних“, „Осіннього“, Nationale, Beaux Arts, „Гумористи“ прибув ще салон званий „Тюльєрійським“); кипить і грає кожен з 3 — 4 тисячами мистців та добримися кілометрами картин, ростуть приватні галерії, ростуть немов гриби по дощі, і не вистачає попиту на оті вистави та маніфестації; стільки отих американських, англійських та скандинавських юнаків, головно дівчат, що до страшного тужать за одним — свої праці виставити у Парижі.

Мрійники, фантазери, диваки, що думають, немов би Парижу досягти, а слава сама вже впаде під ноги.

Галерії та Салони усі в руках концернів, торгашів, дуже інтелігентних і в такій же мірі тонких і дотепних спекулянтів, що власне в дійсності такі оперділяють своїми міжнародніми зв'язками, зносинами та інтересами й пресою нові напрямки та рухи; це ті, що відкривають і гублять нові талани (і то багато раніш від „мистецьких критиків“, хоча й ці підвладні їм та роблять з їх наказу).

Вони беруть талановиту молодь, вони скуповують їхні картини, споряджують вистави і „роблять напрям“.

Ряд мистців, досить велике число працює виключно для отих торгівників, картини їхні, ще часто лише розпочаті, вже є предметом торгу і спекуляції „placement“ — вигідне приміщення й забезпечення капіталу. Спекулюється з ними на близький чи пізніший вірний зарібок.

Так останніми роками молодий руський єврей Сутін (Soutine) в половині наслідувач Van Gogh'ів, в другій половині Kokosch'ки (оті живі й крикливі барви мазками в кілька сантиметрів) доняв щастя й успіху надзвичайного, що йому й не снилося, а тим більш — його меценатам. Так само спекулюють останньою добою на Терешковичі.

В хвалу паризьких торгівників мистецьких сказати треба, що рідко, дуже рідко помиляються в таланах і що мистці, яких вони „знаходять“ і „ведуть“ — це справді варті уваги творчі індивідуальності, з котрих, кожна своїми шляхами, творять загальне повітря й лице Мистецького Парижу — Паризьку школу.

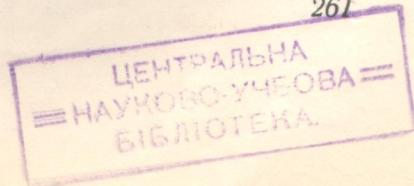
Паризька школа є, існує, хай назверх здається примхливою й багатообразною мішаниною.

Найскрайніші напрямки й явища йдуть плече в плече, в'яжуться з академічними традиціями, кубізм з класицизмом, орієнтз романською менталітою, ранне середньовіччя з конструктивізмом, справжній Вавилон, але в цілому — єдиний поєднуючий esprit — Париж.

Мистці-чужинці приходять до Парижу немов до Меки і змушені прогартувати своє мистецьке „віру“ — символом віри мистецьким — Парижу. Стають насупроти, б'ють головою, гинуть. Париж, що надає і ще довго надаватиме тону в мистецькому життю, не можна отак собі просто трансплювати — льокальне народне, національне мистецтво чи вперто індивідуальне, відрубне й єдине в собі. Пікассо, наприклад, був би цілковитий „ніщо“ без Парижу, так само, як нинішнє мистецтво в Парижі на добру половину без Пікассо страшило б.

Поверхово перерахую просто голосніші й вартісніші імена.

Французи: Dunoyer de Segonzac, Gromaire Rouault, Dufresne, Roger de la Fresnaye — усі дуже цікаві і талановиті. Asselin, Lotiron,

Jean Marchand, Albert Monzeau, Utrillo — той блазень, якому „мати Suzanne Valadon купила чудового замка з XIII століття, під впливом йому Emil Boyer — колишній продавець печеної картоплі в маленькій крамничці на Монмартрі на „Place du Tertre“ — що нині малює доларових принцес, улюблених галерією Cheronno та живе на Рів'єрі. Cezanne, Renoir, Pissarro, Van Gogh, Degas, Henri Rousseau — живуть нині, в тисячах форм, наслідувачів, на аукціонах і крамах. Так, напр., „Циганка, що спить“ — Руссо — на аукціоні недавно досягла ціни аж за півмільйону франків).

Певно не скажу — чи росіяни чи японці з чужинців переважають у мистецькому Парижі. Фужіта — нині мільйонер є головою японської колонії, побіч його Kouanagh та Baldo.

Росіяни: (Задкін, Шагал, Сутін, Гріченко, Орлов, Марія Васильєва, Федер, Ферат, Ларіонов, Кремень, Пуні, Інденбаум, Лебедев).

Поляки: (Kisling, Mendzain, Makowski, Mela Muter, Halicka, Marcoussis, Kramstuck).

Українці: (Левицька).

Чехи: (Kars, Kupka, Eberl, Šima (Шіма).

Серби, Хорвати, Маляри: (з них Czobel, Medgyes). Румуни: (скульптор Brankusi, Iser). Швайцарці: (Bosshard, Gimmi). Бельгійці: (Masselet, Kvaril). Голляндці: (van Dongen, Konrad Kickert). Італійці, Еспанці (Picasso, Juan Gris, Maria Blanchard, Gargalo, Manolo, Toger, Pruna, Creixams, Lagar). Португальці: (Francis Smith). Греки: (Dalanis). Австрійці, Вірмени, Грузини (Кудіяшвілі). Фіни: (Survage). Норвежці: (Per Krohg). Шведи: (Dethom, Grünwald). Данці: (Jorgensen, Jacobson), не рахуючи англійців, Австралію та обидві Америки.

А куди втиснути, куди зарахувати ось такого Pascina, одного з найбільших мистців сьогодня, еспанського єврея, що народився в Болгарії, до війни жив у Німеччині (оті його виступи у Simplicissimus'i) — за війни в Америці, а нині в Парижі?

Нового в ділянці скульптури за останніх 4—5 р. згадати ну просто нічого не можна особливого. Розвиток скульптури дуже й дуже спомалів. Французька скульптура на часі Bourdelle вже чверть століття в родинному куті, що його почистили трохи кубісти: Duchampvillon, Jacques Lipchitz, Laurens, Larkin.

Усі лишаються, т. м., „в добрій формі“.

Пройшовши розвиткове коло, дефінітивно вернулися до традицій скульптурного класицизму Maillol, Desrian та Bernard — творять портрети та жіночі акти, як колись оті Douyon чи Houdon. Нічого нового.

Еспанці: Manolo та Gargalo реалізмом збереглися їх традиції та красівість. Bourdelle поставив початком 1927 р. народний пам'ятник в Аргентині та кінчає пам'ятник „Воскресіння Польщі“.

Модерна архітектура репрезентована іменами інженерів-конструкторів: — A. Perret, Tony Garnier, Le Corbusier, Jeanneret, Pierre Chareau, Dio-Bourgeois, Henri Sauvage, E. Freyssinet — це вже власне віддаляється від нашої теми.

Промислові досягнення їхні чим далі тим більше звільнюють, визволяють їх від отих т. зв. мистецьких пожедань і канонів і кінчається аплікованим мистецтвом.

Місце їх найкорше там, у зв'язку з урбанізмом, проектами заводів, hall'ів, новими інженерськими конструкціями тунелів, небоскрів, мостів, конструкціями авт, літаків, човнів, пароплавів, машин.

Естетика їхня, їхня краса цілком чужі стали артистичній тенденції в малярстві чи скульптурі.

Це лише іде архітектурі до добра, на її поспіх, що вона нарешті визволилася, перестала бути підвладною, звертає з манівців, куди її спихали.

В закінчення кілька слів ще про кінематографію, що власне потребувала б значно більшої й серйознішої уваги. Усі якості її, звичайно, скорше оптичного й фотогенічного характеру, аніж вузько малярського, і хоч духом своїм вона протирічна їм, — і от за останні роки кінематографія сама створила собі й поезію (книги, — мовлену — театр) і прекрасну штуку (малярство, скульптуру й архітектуру).

Луї Делюк (Louis Delluc), передчасна втрата якого не була ще винагорожена французькою кінематографією, перший побачив і показав пластичні й фотогенічні потенції кіна.

Його фільми: „L'inondation“, „La femme de nulle part“, „La fête Espagnole“, „La Fievre“, „Le Silence“, що на мин. міжнародній виставці торували нові шляхи.

Delluc експериментував перші абстрактні фільми, рівно ж як Epstein (фотогенія), Man Ray, що співпрацюючи з Picabia та Rene Clair'ом, здійснив таки „l'entre-acte“ такий багатий на фантазію (пропагований оце шведським балетом).

Цікавим розвитковим етапом „La Roue Abela gance“. Legér своїм та Murphy „Le ballet mecanique“ зовсім вже дію забив на задній план.

Сценарій їх чергує оживлені предмети, машини, знаряддя, геометричні фігури. Щасливим продовженням цього „балету“ є „L'inhumaine“, найкраща досьогодні реалізація чисто ідеалістичного фільму.

Man Ray, Henri Chouette і Hr. Beaumont працюють далі над чисто абстрактним фільмом кубістичними та футуристичними впливами, трансформацією предметів, чергованим освітлюванням, прискоренням і стримуванням руху.

Праця Epstein'ова („Double amour“, „L'affiche“, „Coeur fidele“) Marcel L'Herbier'ові („El Dorado“, „Don Juan et Faust“, „Le marchand de plaisirs“ etc) Cavalcanti, Germain, Dulac, J. Feyder'a — хоча й досить компромісові, дуже вміло й багато зужитковують поступу й розвитку фотогенічного і досягають нових візуальних емоцій та сенсацій.

В широкій публіці знайшли собі признання та улюблені, а це вже великі обіцянки для молодой французької кінематографії.

П а р и ж

Пер. Ант. Павлюк

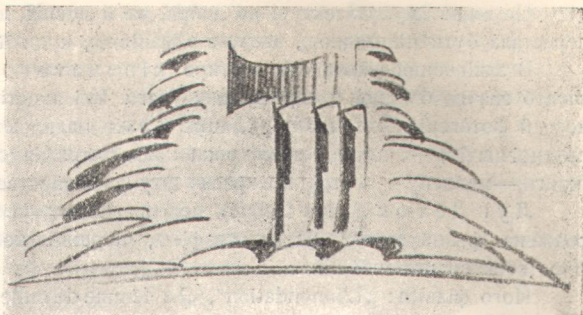
МІС-ВАН-ДЕР-РОГЕ
М. ХОЛОСТЕНКО

Нова архітектура Німеччини, пройшовши через модернізм, сесесіон, експресіоністичний функціоналізм то-що, уперто й багато працює над проблемами форм і метод нової архітектури. Через романтично-декоративні нашарування (наслідки впливу голандської архітектури) та містичні шукання експресіонізму до поглибленої роботи над суцільною просторовою організацією архітектурного організму, над організацією обсягів, над ритмічною організацією мас, в поглиблену роботу над формою.

Для сучасної західно-європейської архітектури взагалі й для німецької архітектури зокрема характерним і неминучим є (за життя в умовах капіталізму), цей напрямок і установка своєї творчої роботи на розробку і розрішення формальних проблем. Характерним прикладом цього може бути Штутгартська житлова виставка, до якої було притягнуто найкращих сучасних архітекторів Європи. Установка роботи цих архітекторів над проблемою сучасного житла звелася була до формально-архітектурних та конструктивних шукань та до винахідництва.

Ця молода архітектура Німеччини висунула цілу низку архітекторів, що активно працюють над спорудженням нової архітектури, і досить пригадати такі імення як Петро Беренс, Вальтер Гропіус, Бруно Таут, Макс Таут, Мендельсон, Мейер, та ін. Серед цих архітекторів не останнє місце посідає й Міс-ван-дер-Рогє, що

№ 1. Бах

Токата D - dur

своєю творчою роботою робить нові вклади до революційної архітектури Німеччини.

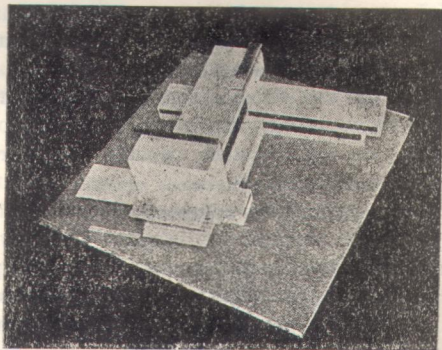
Почасти через суб'єктивні риси свого характеру, а почасти, можливо, й через об'єктивні умови, в яких йому довелося працювати, Міс-ван-дер-Рогє не спромігся ще остільки розгорнути свою роботу, щоб повністю виявити всі ті можливості, ввесь той досвід і знання, які він має. Із своїх проєктів він має небагато реалізованих споруджень, але та невелика кількість робіт, що їх оголошено і збудовано, доводять велику культурність і талановитість цього архітектора. Міс-ван-дер-Рогє стоїть зараз у перших лавах сучасних архітекторів Німеччини.

Короткий перелік його робіт, що нам відомі, це, по-перше, нещодавно збудована ним ціла низка багатоквартирних будинків у Берліні, вілла (в Берліні), проєкт небосягу, будинок контор, проєкт вілли в залізобетоні, генеральний план Штутгартської виставки (що-правда цей план було пізніше сильно змінено за вимогами архітекторів, що брали участь в розробці цього селища та його окремих будівель), оформлення виставки мод в Берліні, багатоквартирний житловий будинок на Штутгартській виставці і роботи над внутрішнім устаткуванням житла. Ця, здавалося б, невелика кількість робіт, в умовах роботи німецького архітектора, висунула його в лави передових архітекторів і це тільки через те, що він в цих роботах провадив велику формально-аналітичну роботу.

Цікавим і характерним для Міс-ван-дер-Рогє є те, що він в іншому плані підійшов до проблем роботи над формою, ніж це робили інші німецькі архітектори,— в цьому й полягає його цінність.

Особливістю його підходу є те, що він вживає, як архітектурно-формальний прийом, конструкцію в якомусь матеріалі, підкреслюючи й виявляючи особливості та властивості цієї конструкції й матеріалу. Ці його прийоми та установка роботи вносять нове до формального багажу сучасної архітектури, що є особливо важливим зараз, в період загостреної боротьби й шукань нової архітектури, і що відрізняє його роботу від роботи інших шкіл і груп, які по-своєму ставлять і розрішують проблеми шукань в архітектурі.

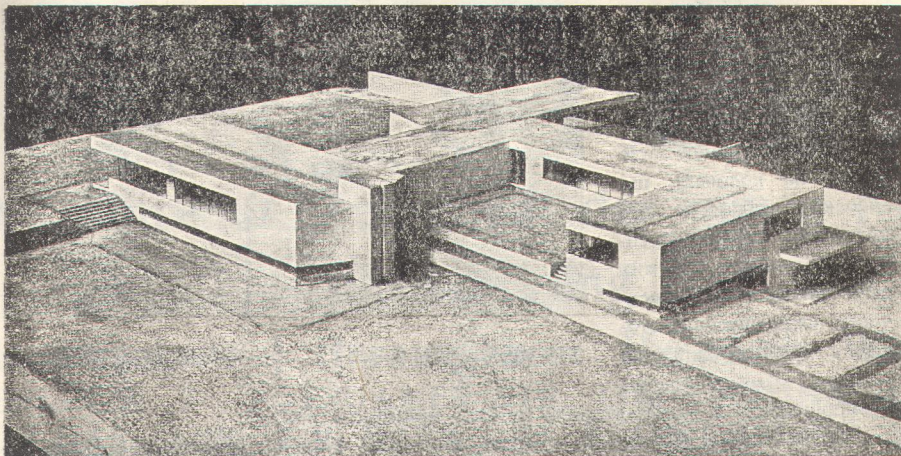
Розгляньмо для порівняння прийоми й засоби роботи інших груп та окремих архітекторів. Треба відзначити, що сучасна архітектура в цілому побудовує свою роботу, використовуючи всі формальні досягнення сучасного мистецтва — головним чином живописних шкіл, користуючись з прийомів і досягнень футуризму,

№ 2. А.

Ленінградська група

№ 3. Міс - ван - дер - Роге

Модель вілли з залізобетону

супрематизму, кубізму, пурізму то-що. Крім того, для нашої формальної школи (Ладовський, Аснова) характерне те, що вони використовують і вживають формальні прийоми старих архітекторів в їхній абстрактній формі. Для Мендельсона, в його ранній період експресіоністичних шукань, характерний символізм, аж до символістичних відображень в архітектурних композиціях музичних творів (напр. Бах — Toccata D - dur). В цілому для його роботи характерне є вживання графічно - живописних прийомів в їх декоративному приміненні й романтичній трактовці, чого він не позбувся ще й досі.

Як цілковиту протилежність Міс-ван-дер-Роге треба одмити лєнінградську групу Нікольського, Гальперіна, Крестіна й ин., що іде від абстрактних супрематичних композицій Малевича, працюючи над співвідношенням і побудованням обсягово - просторінних мас. В цьому своєму, чисто абстрактному, шуканні нової форми (в даному разі ми кажемо лише за групу макетів, що їх було виставлено на 1 - шій виставці СА), вони ідуть шляхом вживання супрематичних (живописних) та геометричних прийомів. Прикладом першого може стати клуб, прикладом геометричного побудовання — крематорій, де в основі композиції лежить свастика.

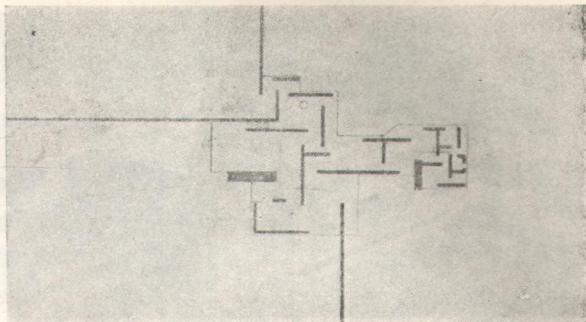
Поруч цих прийомів архітектурної композиції цікаво поставити роботу Міс-ван-дер-Роге, і в першу чергу два проекти вілли, з яких особливо є виразний його підхід.

Він вирішує одне і те ж завдання в двох матеріалах, конструкціях — в залізобетоні й цеглі. Це саме вже є характерне для Міс-ван-дер-Роге, — завдання стає йому можливістю вжити той чи інший прийом, а з другого боку він, підходячи до розрішення завдання, шукає найбільш відповідного цьому завданню прийома конструктивного оформлення матеріалу і, відповідно до цього, будує свою загальну композицію будинку (будинок контор, небосяг). Крім цього, в проектах вілл, він поєднує синтетичне розуміння і знання формальної культури нового мистецтва з характерними особливостями конструкцій і матеріалів (це видно, приміром, з плану вілли в цеглі). Перший варіант, виконаний в цеглі, де він бере цеглу не в візантійсько - мєсопотамському її розумінню, а в сучасному, відповідно новим технічним прийомам і конструкціям. Цегляну стіну він розуміє в її пролеглості і безперервності, і композицію свою будує, з цього розуміння, в співвідношенні окремих стін.

В другому варіанті, в залізобетоні, він підкреслює його конструктивні властивості — роботу на вигиб, консольність і монолітність.

В проєкті будинку контор (bürohaus) він, виходячи з самої [сути за-вдання, бере матеріалами залізобетон і шкло і вживає конструктивний засіб (балки на колонах), що абсолютно відкидає саме розуміння стінки. Височина бетонних поземих смуг визначається височинню канцелярських столів, а безперервний ряд поземих вікон відповідає

№ 4. Міс-ван-дер-Роге

План садиби Брикетної кампанії

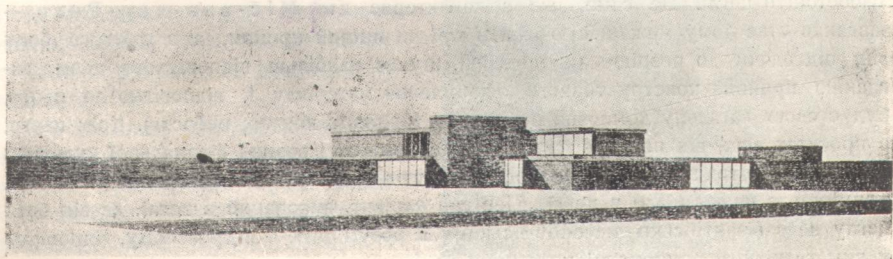
безперервності й одноманітності типових приміщень контор.

В небосягові (Hochhaus) — матеріал є залізо й шкло. Прямовисний стовп, що в ньому містяться ліфти і всі механізми й пристосовання для обслуговування, на нього насаджуються поземі консольні плити — поверхи. Ми бачимо, що і тут, як формально-архітектурний прийом, прийом композиційного побудовання, береться, краще сказати, винаходиться конструкція з підкресленням характерних властивостей і особливостей. Не зупиняючись на інших роботах Міс-ван-дер-Роге, одмітимо лише те, що він один з архітекторів, що почув себе сильним розрішити проблему багатоквартирного будинку, в усякому разі, єдиний, хто за це взявся на Штутгартській виставці. Його праці на берлінській виставці мод (мебля, оформлення) довели його глибоку формальну культуру й глибоке розуміння й почуття ритму.

Хотілось би звернути увагу на потребу вивчення роботи цього майстра. Проблеми архітектурної форми, проблеми роботи над новою формою стоять у нас дуже гостро. Наша архітектура пішла до потреби розробки формальних засобів виявлення архітектури. В роботах Міс-ван-дер-Роге поєдналося глибоке знання і оволодіння формальними досягненнями сучасного мистецтва Європи з чисто архітектурно-конструктивними моментами, що для архітекторів є особливо цінним і важливим. Вивчення роботи цього майстра багато де в чому допоможе нашим архітекторам на шляху будівництва сучасної соціалістичної архітектури.

Ті великі соціальні завдання, що стоять перед нами, перед нашою архітектурою, вимагають від наших архітекторів, особливо молодих, оволодіння в повній мірі майстерністю і всіма досягненнями, що є в архітектурі Заходу.

Міс-ван-дер-Роге є один із тих, у кого ми можемо багато дечому повчитися.

№ 5. Міс-ван-дер-Роге

Перспектива будинку Брикетної кампанії

DER STURM

Die führende Zeitschrift der neuen Kunst
19. Jahrgang

Monatsschrift | Herausgeber: Herwarth Walden
BERLIN W, 9 / POTSDAMER STR., 134a / ABONNEMENT:
FÜR DAS JAHR 12 R. MARK / HALBJÄHRLICH 6 R. MARK

ПРОДАЮТЬСЯ

БУМЕРАНГ

ЖУРНАЛ ПАМФЛЕТІВ № 1

МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО
ГЕО ШКУРУПІЙ
МИКОЛА БАЖАН
О. ПЕРЕГУДА

Київ. 1927. Ц. 30 к.

ЗУСТРІЧ

НА
ПЕРЕХРЕСНІЙ СТАНЦІЇ

„РОЗМОВА ТРЬОХ“, ВІРШІ

МИХАЙЛЬ СЕМЕНКО
ГЕО ШКУРУПІЙ
МИКОЛА БАЖАН
ТАТЛІН

Київ. 1927. Ц. 45 к.

КУПУЙТЕ